

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

15.04.2020 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

[Bloomberg TV Bulgaria](#)

✓ АИКБ предлага мярката 60 на 40 да стане 60 на 0

Добрин Иванов, изпълнителен директор на Асоциацията на индустриалния капитал в България, Бизнес старт, 14.04.2020

Решението в мярката 60 на 40 държавата да поеме и 60% от осигурителните вноски е стъпка в правилната посока, но не е достатъчна, тъй като има непропорционалност в ангажиментите. Тази мярка продължава да бъде неработеща за бизнеси, които нямат никакви резерви и такива, които са преустановили изцяло дейността си. Това каза Добрин Иванов, изпълнителен директор на Асоциацията на индустриалния капитал в България, в предаването "Бизнес старт" с водещ Христо Николов.

Той обясни, че са предложили модел, който е взиман от прилаганите в Германия и Австрия мерки.

"Мярката в Германия и Австрия е субсидиране на заетостта чрез частично финансиране на работните заплати на служителите. В Германия държавата поема 60% от трудовото възнаграждение и пълния размер на осигурителните вноски на работниците, като работодателят в този случай не доплаща".

"В случая имаме компенсация, която е заместващ доход за неположен труд", заяви Иванов. По думите му тя в никакъв случай не трябва да бъде 100%, защото противопоставяме интересите на работещи и неработещи.

Той коментира, че позицията на АИКБ е, че трябва да бъде изменен Законът за извънредното положение, който да измени кодекса за социално осигуряване.

"Там мярката 60 на 40 трябва да е записана като 60 на нула. Резултатите от мярката до момента показват, че тя е неработеща. Броят на безработните надвишава в пъти броят на възползвалите се от мярката за запазване на заетостта".

Вижте целия разговор във [видеото](#).

[Investor.bg](#)

✓ Достатъчни ли са за работодателите промените в мярката 60/40?

Тази мярка продължава да бъде неработеща за определени бизнеси, обясни изпълнителният директор на АИКБ Добрин Иванов

Решението в мярката 60 на 40 държавата да поеме и 60% от осигурителните вноски е стъпка в правилната посока, но не е достатъчна, тъй като има непропорционалност в ангажиментите. Тази мярка продължава да бъде неработеща за бизнеси, които нямат никакви резерви и такива, които са преустановили изцяло дейността си. Това каза в ефира на Bloomberg TV Bulgaria Добрин Иванов, изпълнителен директор на Асоциацията на индустриалния капитал в България.

Той обясни, че са предложили модел, който е взиман от прилаганите в Германия и Австрия мерки.

"Мярката в Германия и Австрия е субсидиране на заетостта чрез частично финансиране на работните заплати на служителите. В Германия държавата поема 60% от трудовото възнаграждение и пълния размер на осигурителните вноски на работниците, като работодателят в този случай не доплаща", посочи представителят на работодателската организация.

"В случая имаме компенсация, която е заместващ доход за неположен труд", заяви Иванов. По думите му тя в никакъв случай не трябва да бъде 100%, защото противопоставяме интересите на работещи и неработещи.

Той коментира, че позицията на АИКБ е, че трябва да бъде изменен Законът за извънредното положение, който да измени Кодекса за социално осигуряване.

"Там мярката 60 на 40 трябва да е записана като 60 на нула. Резултатите от мярката до момента показват, че тя е неработеща. Броят на безработните надвишава в пъти броят на възползвалите се от мярката за запазване на заетостта", категоричен е Добрин Иванов.

Важни обществено-икономически и политически теми

БНР

✓ **Парламентът прие единодушно промените в Закона за енергетиката**

Парламентът прие единодушно на второ четене допълнение в Закона за енергетиката, според което общественият доставчик на природен газ ("Булгаргаз") възстановява суми по договори за доставката му, сключени с крайни снабдители и на лица, на които е издаден лиценз за производство и пренос на топлоенергия от 1 януари до 31 март 2020 г. както и на такива, чийто лиценз е издаден между 5 август 2019 г. до 31 декември 2019 г.

Това се налага заради подписаното между руската компания "Газпром Експорт" и "Булгаргаз" ЕАД допълнение от 2 март 2020 г. към договора от 15 ноември 2012 г. за доставка на природен газ. То доведе до намаляване на цените на природен газ с над 40 процента от 5 август 2019 г. Поради това "Булгаргаз" трябва да възстанови надвзетите суми на клиентите си.

КЕВР, в съответствие с промяната на цената, по която общественият доставчик продава природен газ, изменя цените, по които крайните снабдители продават на клиенти, присъединени към съответните газоразпределителни мрежи.

В срок от 20 дни от приемането на решенията общественият доставчик изчислява сумите за възстановяване, заплатени за доставените количества, по цените, установени от КЕВР до влизането в сила на промените, и сключва споразумение с лицата, за да бъдат парите възстановени. Средствата се връщат в 14-дневен срок от сключването му.

Изчислената разлика се приспада от крайните снабдители от дължимите от крайните клиенти суми за месеца, в който е изчислена разликата.

За крайните клиенти, при които разпределението на топлинна енергия се извършва за отчетен период от една година, се изготвя обща изравнителна сметка за сградата и индивидуални за отделните потребители като в нея се отбелязват ценовите периоди.

Промените в цените не се прилагат за сделки с природен газ, сключени от участници на пазара по свободно договорени цени и/или на организиран борсов пазар.

Цените, по които общественият доставчик продава природен газ на крайните снабдители на природен газ, се утвърждават ежемесечно от КЕВР и се прилагат от първо число на месеца, за който са утвърдени, гласува парламентът.

До 31 октомври 2020 г. Комисията предоставя на Народното събрание за сведение подробна информация за възстановените суми.

Законът влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".

✓ **ДФЗ: До 30 юни е отворен приема за краткосрочни кредити в сектор „Плодове и зеленчуци“**

От 21 април до 30 юни 2020г. ще продължи приема на документи за краткосрочни кредити на производителите на плодове и зеленчуци полско и оранжерийно производство за реколта 2020 г., се посочва на сайта на ДФ „Земеделие“.

Управителният съвет на ДФ „Земеделие“ отпусна 30 млн. лв. за краткосрочни кредити. От тях 5 млн. лв. се разпределят в помощ на оранжерийното производство.

Решението има за цел да подпомогне българските производители на плодове и зеленчуци. То е съобразено и с искането на Националната асоциация на оранжерийните производители за предприемане на мерки следствие на пандемията от коронавирус (Covid-19).

Според ДФЗ на подпомагане подлежат земеделски стопани, които имат подадено и приключено заявление по схемите за обвързано производство на плодове и полски и/или оранжерийни зеленчуци за реколта 2020 г. Градинарите и овощарите трябва да са подавали заявление за подпомагане по същите схеми поне 3 години назад (за Кампания 2017, за Кампания 2018 и за Кампания 2019 г.).

Фондът посочва, че кредитите се обезпечават чрез учредяване на особен залог на бъдещо вземане по схеми за обвързано подпомагане за плодове и зеленчуци за 2020 г. Предоставянето на средствата ще става до 7 работни дни след вписването на особения залог. Заемите ще се предоставят при лихва в размер на 2 % и следва да бъдат погасени до 30 юни 2021 г.

На интернет страницата на ДФ „Земеделие“ са публикувани указанията по схемата за кредитиране.

✓ **Финансово подпомагане за търговията с български оранжерийни зеленчуци**

От днес до 31 май местни вериги от хранителни магазини могат да кандидатстват за финансово подпомагане, за да търгуват с български плодове и зеленчуци. Сумата, която ще бъде разпределена за целта от Фонд „Земеделие“ е 5 млн. лв.

122 малки хранителни вериги имат право на тази помощ - те трябва да осъществят прекия достъп на потребителите до произведените в оранжерии пресни краставици, домати и пипер.

Средствата ще компенсират част от разходите на магазините за транспорт, логистика, сортиране, опаковане и реализация на продуктите.

Схемата е разработена специално за локални вериги, които имат магазини в една или няколко съседни административни области. Те ще се явяват свързващо звено между производителите и потребителите.

Единичната ставка за подпомагане, предвидена за търговските обекти, е в размер на 600 лева за тон домати, 400 лева за краставици и 800 лева за пипер.

За да получат средствата, търговците трябва да докажат пред Фонд „Земеделие“ с фактури, че са закупили продукцията от земеделските стопани.

✓ **Помощ за културата предвижда Столична община**

Столичната община ще подкрепи финансово творци, културни пространства и организации заради извънредната ситуация, свързана с коронавируса. От 10 на 25 процента ще се увеличи общинската помощ за административните разходи на културните оператори в София, обяви председателят на комисията по Култура в Столичния общински съвет Малина Едрева:

"Директна подкрепа на творци, които ще подадат формуляри, с които ще предоставят кратки онлайн продукти. Тази еднократна подкрепа е в рамките на 1000 лева. Второто направление в "Солидарност в културата" е подпомагането на изградени пространства за културна дейност с екипи, които не получават държавна или общинска субсидия. Те ще могат да разчитат на подкрепа от страна на Столична община."

Новата програма "Солидарност в културата" предстои да бъде приета на заседание на Столичния общински съвет в четвъртък. Тя е с първоначален проектобюджет от 150 000 лева.

✓ **МВФ: Вече 100 държави потърсиха финансова помощ заради вирусната пандемия**

Международният валутен фонд гледа на своя кредитен капацитет от 1 трлн. долара като на "доста съществен", за да помогне на членовете си да се справят с пандемията от коронавирус, но може да са необходими допълнителни ресурси, тъй като цялостната тежест на кризата достига до развиващите се страни, заяви във вторник пред Ройтерс главният икономист на базираната във Вашингтон организация - Гита Гопинат.

Тя посочи, че 100 от 189-те държави членки на МВФ, половината от които са страни с ниски доходи, вече са се свързали с глобалния кредитор за получаване на спешно финансиране, за да увеличат усилията си за ограничаване на разпространението на коронавируса и за смекчаване на икономическото му въздействие.

Гита Гопинат приветства споразумението на международните кредитори за спиране на плащанията по дълга за най-бедните страни до края на годината като "много, много добра стъпка", но каза, че мерките за облекчаване на дълга може би трябва да бъдат разширени до 2021 г., тъй като най-лошата част от негативните последиците от пандемията все още не са били усетени в много от най-бедните държави.

[БНТ](#)

✓ **Кабинетът ще одобри доклад за състоянието на отбраната и въоръжените сили**

На редовното си заседание Министерски съвет се очаква да одобри доклад за състоянието на отбраната и въоръжените сили на България през 2019 г.

Министрите ще решават за допълнението на наредбата за финансирането на институциите в системата на предучилищното и училищното образование, приета с постановление № 219 на Министерския съвет от 2017 г.

Кабинетът ще одобри и национална научна програма „Създаване на база данни на кръводарителите в република България за маркери на трансмисивни инфекции“.

Очаква се и да бъде одобрен проект на решение за отлагане провеждането на специализирана международна изложба на отбранителна техника „Хемус“ през 2020 г.

✓ **Бойко Борисов: Продължаваме да подпомагаме българските производители**

В тази тежка ситуация продължаваме да подпомагаме българските производители и да изпълняваме поетите от нас ангажименти. Това написа в своя Facebook профил премиерът Бойко Борисов.

"Днес ДФ „Земеделие“ изплати 445 млн. лева за Кампания 2019 по Схемата за плащане за селскостопански практики - зелени директни плащания. Средствата са отпуснати на 56 490 земеделски стопани, които спазват благоприятни за климата и околната среда утвърдени стандарти", написа още премиерът.

✓ **Десислава Танева: Реакцията на търговските вериги е в стил "предизборна кампания"**

Не очаквах реакция в стил "предизборна кампания". Това е позиция лично срещу мен, без значение за хората. Веригите си запазват това, което и в момента правят. Ние сме приели само да имат място за регионални производители, премахнахме и процента. Това каза министърът на земеделието Десислава Танева в студиото на Сутрешния блок по повод позицията на големи търговски вериги, в която те остро критикуват Танева.

По думите ѝ предлаганият от нея модел функционира в развитите европейски страни, това е основна концепция на веригите.

Холандия унищожават лалетата си, ако не подобрим логистиката и възможностите за достъп, ни очакват същите репортажи, предупреди министър Танева. Тя даде за пример Гърция, където е въведено седмично докладване за това колко продукция са закупили веригите от местни производители. Важно е да не похабим земеделски труд и да оцелеем в кризата, каза още министърът.

Тя беше категорична, че е имала онлайн среща с веригите, както и с производители.

Моето усилие до последния ден на тази позиция е как да намалят цените от кризата, каза Танева и допълни, че не очаква покачване на цените, както и че не се предвижда забрана за износ, тъй като това не се налага.

Контрол трябва да има за всички, на всяка точка на предлагане. Ние искаме пазарите да работят при спазване на противоепидемиологичните мерки. По думите ѝ е въпрос за решение дали и в какъв вид да продължат работа те.

✓ **Валентин Николов: До два месеца ще разберем колко пари ще ни връща "Топлофикация"**

Максимум до 2 месеца абонатите на "Топлофикация" ще разберат каква сума ще им бъде компенсирана в следващите сметки заради намалената със задна дата цена на руския газ. Това научихме от Валентин Николов, председател на Енергийната комисия в парламента. В студиото на "Още от деня" той коментира вчерашното гласуване в парламента на поправки в Закона за енергетиката, приети с единодушие.

Валентин Николов заяви, че ще бъдат върнати суми, както следва: 72.8 милиона лева - на топлофикационните дружества, 22 милиона - на крайните снабдители и 56 милиона лева - на бизнеса. Това са общо 156 милиона, които ще бъдат компенсирани по този закон. Тук не са включени 45 милиона лева, които бизнесът трябва да получи, но от 1.01.2020.

Парите вече са преведени по сметка на "Булгаргаз". Те ще отидат при крайните потребители.

"Първата крачка след приемането на поправките в закона е КЕВР да определи цените, новите цени на парното, на тока от високоефективно комбинирано производство и на газа със задна дата за всеки месец поотделно. Този процес започва от 5 август миналата година до 31 март 2020г. В 30-дневен срок КЕВР трябва да е готов с цените, но е възможно да стане и по-скоро", обяви Николов. След това ще се сметнат разликите между старото и новото решение.

Валентин Николов - председател на Енергийната комисия в парламента: От тези резлики "Булгаргаз" смята колко трябва да върне на своите клиенти. Превежда ги физически на своите клиенти и приспада /сумите/ по търговската практика в зависимост от това дали те имат натрупани задължения. 20-дневният срок, който му даваме, тече от решенията на КЕВР. Така че ще бъде много скъсен срокът. След това на база решенията на КЕВР се изчисляват за крайните потребители на услугата какво трябва да се върне.

Николов обясни, че "Топлофикация" и крайните снабдители трябва да изчислят сумите за всеки един краен потребител на услугата, правят известие и обявяват от каква сума ще може той да се ползва като компенсация. Това трябва да стане в рамките на максимум 2 месеца.

Земя

✓ **Министър Танева за Кампания 2020: Срокът може да бъде удължен по всяко време**

Тъй като настъпва най-активният период за подаване на заявления от април до 15 май, Министерството на земеделието активно ще следи процеса на заявяване. В случай че настъпи промяна в ситуацията, решение за удължаване на срока може да бъде взето по всяко време преди края на Кампания 2020. Това казва земеделският министър Десислава Танева в писмен отговор на депутатски въпрос. Към момента обаче от министерството смятат, че няма необходимост това да се случи. Заради извънредната ситуация Европейската комисия даде възможност на страните членки сами да решат дали да удължат с месец срока за подаване на заявления до 15 юни. Ако това се случи обаче, може да се стигне до забавяне на плащанията към земеделските стопани, алармира Танева.

По думите ѝ изместването на срока ще доведе до отлагане на кръстосаните проверки, резултатите от които са основа за всички административни проверки по заявленията и извършването на авансови плащания на стопаните. Ще се забави извършването на риск анализите по схемите и мерките от заявленията, което оказва влияние върху проверките на място. Съгласно действащата нормативна уредба подаването на заявления за Кампания 2020 е 15 май, а със санкции за късно заявяване – до 9 юни. Министър Танева увери, че тази година кампанията започна навреме, като са осигурени всички условия за нейното протичане. Към момента са подадени общо над 21 500 заявления чрез ИСАК и Системата за електронни услуги.

✓ **Консумативи, изкупуване и субсидии спасяват земеделието ни от кризата**

Пловдивският фермер Красимир Кумчев отново предупреди, че можем да изпаднаме в продоволствена криза

Пловдивският фермер Красимир Кумчев отново напомни в профила си във Фейсбук, че властта трябва да вземе решение по три важни мерки, необходими за безпрепятствената работа на земеделците.

Първата стъпка според Кумчев е държавата (МЗХГ) да гарантира консумативи за земеделците до края на 2020 г. Ако е необходимо, да бъде предоставена целева кредитна линия за вносителите на фуражи (добавки към тях), семена, разсад, торове, препарати за растителна защита, резервни части за селскостопанската техника, системи за капково напояване и други ключови елементи от производството на плодове и зеленчуци.

На второ място държавата (Държавният резерв) да издаде гаранции за изкупуване продукцията от български сезонни плодове и зеленчуци, които подлежат на замразяване и консервиране. Да бъде възложено на ишлеме на български фабрики да консервират изкупената продукция. Трайността ѝ обикновено е между 1 и 3 години. Консервите ще попълнят Държавния резерв или ще останат на отговорно пазене в предприятието. Могат да бъдат предложени за продан или предоставени на социално слабите хора в зависимост от развитието на кризата.

Трето - ДФ „Земеделие“ да предостави допълнителна субсидия за производството на всички видове зеленчуци. Ако размерът ѝ е 30%, ще са нужни 150 млн. лв. (по данни на МЗХГ за 2019 г. годишното производство възлиза на 500 млн. лв.). Тези насаждения дават резултат в рамките на годината, за разлика от трайните насаждения или животновъдството.

Кумчев припомня и две от вече взетите мерки: хората от градовете имат достъп до дворните си места на село и ще отглеждат в своите градини плодове и зеленчуци. А сезонните работници имат необезпокояван достъп до полето. "Вероятно тези мерки могат да бъдат допълнени", пише Кумчев, но предупреждава, че времето за отлагането на посочените по-горе изтича. Решенията трябва да се вземат до дни, за да се избегне продоволствената криза.

✓ **Акад. Александър Динкин: Петролната „ценова война“ ще завърши с глобален пакт**

Тръмп има повече лостове за въздействие върху Рияд, отколкото върху американските производители. Пекин ще заложи на руските доставчици. А това ще помогне на руската петролна промишленост.

Противоепидемичните мерки, с които бяха ограничени производството и транспортът, ще доведат до свиване на глобалната търговия с двуцифрен процент, може би с една трета, предупреди през седмицата Световната търговска организация.

На фона на тази и други мрачни прогнози, в петък (на 10 април) дойде и една позитивна новина. Среднощното съвещание на групата ОПЕК+ приключи с примирие в едномесечната „петролна война“ между Саудитска Арабия и Русия. Двата гиганта в петролната индустрия се съгласиха да спрат надпреварата в добивите.

В условията на пандемия, ефектът от споразумението между Москва и Рияд ще е ограничен. Но, макар и парадоксално на пръв поглед, удържането на цените на черното злато ще е от полза и за потребителите, посочи в интервю за „Събота 150“ на програма „Хоризонт“ акад. Александър Динкин - президент на Националния институт за изследване на световната икономика и международните отношения към Руската академия на науките, носещ името на акад. Евгений Примаков.

В началото на миналия месец преговорите за удължаване на руско-саудитския пакт за потискане на добивите пропаднаха. Вследствие на това Москва и Рияд обявиха драстични увеличения в производството.

Точно в този момент настъпи Ковид-19 и търсенето се срива. Наличните складове, танкери и хранилища започнаха да преливат от свръхпродукцията. Призрак надвисна над целия отрасъл.

До виртуалната среща на ОПЕК+ - Брент се продаваше за 32-33 долара за барел - двойно по-ниско в сравнение с януари. На места цените паднаха до негативни равнища - недостатъчни да компенсират разходите на производителя и транспорта.

От ценовия срив ще страдат всички

За потребителите времето днес е много добро, защото петролът е много евтин. На по-късен етап обаче това ще доведе до разбалансиране на пазара. В началото петролът ще е твърде много, после ще започне да не достига и цените ще се вдигат и спускат. Това ще е зле за икономиката. Освен това, ако ниските цени на петрола се задържат за дълго време, това ще попречи на инвеститорите да влагат средствата си в „зелени“ технологии, обяснява професор Александър Динкин.

Липсата на инвестиции в петролодобивния сектор неминуемо ще се стовари и върху потребителите, предупреди и руският президент Владимир Путин. А очакваните при подобно развитие фалити на производители от различни страни не само ще увеличат и без това главозамайващата безработица (в Америка тя набъбна със 17 милиона души), но и ще се стоварят върху и без това стресираните банки.

Разбирателството между Москва и Рияд дойде трудно, но повече от логично:

„Според мен, в условията на глобалната криза, която настъпва заради пандемията, мисълта за международна солидарност ще се окаже по-жизнена от идеята у кого цената ще е по-ниска и кой ще издържи по-дълго“, отбелязва Динкин.

Помирението в ОПЕК+

Основната постановка от вчерашната договореност на ОПЕК+ е, че Саудитска Арабия, Русия и останалите страни от групата ще съкратят добивите си трайно - за следващите 2 години, и драстично - на първо време с 10 млн. барела дневно.

Едно голямо „ако“ отпадна, след като Съединените щати се съгласиха да намалят своите добиви, вместо Мексико, което се противопоставяше на налаганата му квота. Ако руско-саудитската „война“ все пак стихне, то това ще се дължи до голяма степен на Вашингтон. Едва ли по случайност, до „примирието“ се стигна след намесата на самия американски президент.

„Никога не съм предполагал, че някога ще го кажа, но петролът може би трябва да поскъпне“, призна Доналд Тръмп пред Фокс нюз в края на март, когато цената на барел WTI спадна за кратко под 20 долара.

Действията на Тръмп са обясними, защото „петролна война“ бе толкова между Русия и арабите, колкото и между тях и Съединените щати, смята Александър Динкин.

„Тръмп се кани да въведе „преградни“ мита, за да защити американските производители и заетост. Но това, разбира се, изкривява пазара. Ако петролният пазар бе конкурентен, превесът на предлагането над търсенето щеше да се компенсира за сметка на американските добиви. Ако цената е, да кажем, 30 долара за Брент, то тогава почти 4 милиона барела на ден щяха да са излишни и 60 процента от този излишък щеше да произлиза от Съединените щати.“

„Тръмп иска да защити шистовия добив в Америка и заетостта в този отрасъл, защото скоро му предстоят избори. Заради тези политически фактори американският президент засилва натиска преди всичко върху Саудитска Арабия и отчасти върху Русия.“

Американският лидер има достатъчно лостове за въздействие, особено върху Рияд. Не е изключено някои от тези лостове да са проработили за сделката на ОПЕК+.

„На съвещанията при Тръмп се изказват идеи за отмяна на американските военни гаранции за Саудитска Арабия. По отношение на Русия той няма никакви съществени лостове за натиск, но може да потърси компромиси извън петролната сфера. Да речем, отмяна на някои санкции, например санкциите срещу (изграждащия се балтийски газопровод) „Северен поток 2“.

Русия и Саудитското кралство вече направиха много - техният дял е половината от съкращенията, обещани от ОПЕК+. А първоначалният размер на съкращенията (10 млн. барела дневно) се равнява на 23 % от добивите на тази група държави

от миналия октомври. Анализаторите обаче са единодушни: това е крайно недостатъчно, за да компенсира свръхпредлагането на международните пазари.

Русия първа заговори в края на миналия месец за по-широк, глобален пакт за петрола и даде да се разбере, че е готова на щедри жестове, ако Съединените щати и други държави отговорят със същото.

„Ако американците не се включат, ще остане старият проблем за руснаците и арабите - двете страни ще съкратят добивите си, а американците веднага ще ги увеличат“, обясни Фьодор Лукянов от московския Съвет по международна политика, цитиран от агенция Франс прес.

В последната седмица на март добивите в САЩ все още бяха близко до рекордните 13 млн. барела дневно - много повече от руските и саудитските. Обяснението на Департамента по енергетика на САЩ е, че заради пандемичната криза добивите така и така са на път да намалееят с 2 млн. барела дневно през следващите 2 години. Саудитският министър на енергетиката Абдулазиз бин Салман сподели пред агенция Ройтерс, че очаква американците да последват примера на страната му, но добави: „Нека го направят по своя си начин“. Дали обаче това ще е достатъчно за Русия?

Според проф. Динкин глобален пакт за петрола е наложителен:

„Такова споразумение е желателно, за да се защити световният нефтодобивен отрасъл. Даже и да не се получи желаното възстановяване на цените, важно ще бъде пазарът да почувства някаква приемлива за износителите долна граница на ценовия коридор. Иначе може да настъпи срив.“

Сривът може да настъпи, когато хранилищата бъдат запълнени и тогава вчерашните договорености ще се окажат безсмислени. Това може да стане до 2-4 месеца, каза Новак преди сделката на ОПЕК+.

Във Вашингтон несъмнено разбират тези аргументи, но дори и да имаха желание, изпълнението на руските искания не е никак просто.

„Работата е там, че цялата корпоративна структура на петролногазовия сектор в Съединените щати и неговото регулиране са много различни от тези в Русия и Саудитска Арабия. В Америка има хиляди независими производители. Има различни технологии за добиви - обичайните и шистовите технологии. По тази причина при американците има голяма разнوبой в мненията.“

„Федералното правителство е против американско участие (в международен пакт за добивите). Тук проблемът не е във Вашингтон. Какво могат да направят там? Не могат да раздават нареждания нито на „Ексон“, нито на „Шеврон“ да понижават добивите си.“

„Единственото, което Вашингтон може да направи, е да отпусне федерална подкрепа на американските петролни компании. Неотдавна Конгресът прие закона за антикризисните мерки (в размер на 2,3 трилиона долара). „Преди седмица Тръмп помоли главния лобист на петролната индустрия да представи нов законопроект за федерална помощ за компаниите. Ако това се случи, тогава може да бъде поискано (в замяна) понижение на добивите. Поначало обаче Тръмп няма много възможности за регулиране на обема на американското предлагане.“

Накъде е изходът?

При това положение надеждата е, че Covid-19 ще отслаби по-скоро хватката си върху глобалната икономика. И че, както след рецесията от 2008-ма, и този път Китай ще „издърпа“ останалите страни от „блатото“.

„Мисля, че окончателно решение на тези проблеми може да се очаква не скоро, а след като глобалната икономика излезе от рецесията. Днес относително добри новини - за възстановяване на икономическата дейност - постъпват единствено от Китай. Разбира се, желаният растеж там няма да бъде постигнат. Оценките са различни - някои очакват 3 процента, други - 5 процента. Но е очевидно, че в Китай ще има растеж, за разлика от останалия свят. И, предвид стратегическото партньорство между Москва и Пекин, Пекин ще заложи на руските доставчици. А това ще помогне на руската петролна промишленост да преживее тези трудни времена“, казва акад. Динкин.

Дума

✓ Без такса "тротоарно право" и по-ниски наеми на общински терени в София

Такса "тротоарно право" в София отпада до края на извънредното положение, реши комисията по "Финанси и бюджет" в Столичния общински съвет.

Наемателите на общински терени, които не работят, няма да дължат наеми, в това число и пазарите. След като започнат работа отново, три месеца ще плащат наем наполовина.

Намаляват се наемите на работещи обекти, като отстъпката зависи от спада в оборота.

До края на юни ще важи 5-процентната отстъпка за данъците в София.

"Отсрочваме такса „Битови отпадъци“ - първата ѝ вноска да не се дължи до края на април, а в края на юни - с 2 месеца, на всички наематели на общински имоти. Ако сте работили, но имате спад в оборота повече от половината, не се дължи половината наем. Ако спадът е по-малко в оборота, то тогава се дължи отстъпка от 20% от наема. Предстои да гласуваме мерките за 1 милион, които да бъдат използвани за общински гаранционен фонд, с който общината да дава гаранции за кредити, които да ползва малкият и среден бизнес, което облекчава условията при кредитирането, намалява лихвите, позволява глътка свеж въздух за малкия и среден семеен бизнес", обяви председателят на комисията Георги Георгиев.

Така нареченият "Първи пакет" с мерки за справяне с икономическата криза в София предстои да бъде гласуван на заседанието на Столичния общински съвет в четвъртък.

✓ Разнобой в Европа за мерките срещу КОВИД-19

Редица държави настояват за запазването им, Австрия и Дания частично ги отменят

Правителството на Северна Македония въведе тотален полицейски час от 17 до 21 април. Забраната за излизане навън съвпада с Великденските празници и цели да ограничи разпространението на коронавируса. Здравният министър Венко Филипче съобщи, че в страната има 854 лица заразени с коронавирус и 38 починали.

В Турция и през следващия уикенд жителите на 30-те най-големи турски града и град Зонгулдак отново няма да могат да излизат по улиците, обяви президентът Реджеп Ердоган. Същата мярка бе приложена миналия уикенд.

Във Великобритания мерките за социално дистанциране в страната остават в сила поне до 7 май, това ще обяви в четвъртък външният министър Доминик Рааб, който изпълнява функциите на премиер в отсъствието на възстановяващия от заразата у дома си Борис Джонсън. Според Рааб "страната не е готова" за премахване на извънредните мерки.

Франция удължава карантината поне до 11 май, обяви президентът Еманюел Макрон в обръщение към нацията. Той изтъкна "недостига на защитни облекла, дезинфектанти, маски и други предпазни средства в сравнение с останалите държави", което според него наложило "да се взимат трудни решения и да се прави тежък избор." По думите му училищата могат да започнат отново работа на 11 май. Границите на Франция ще останат затворени за страни извън ЕС до второ нареждане.

Мнозинството германци са против облекчаването на мерките, показва анкета на агенцията YouGov. 44% от допитаните са против смекчаване на мерките, а 12% са дори за налагане на още по-строги ограничения. Едва 32% са за разхлабване на мерките, а 8% за пълното им премахване. В същото време Академия на науките "Леополдина" препоръчва постепенно разхлабване на ограниченията, ако нивото на новозаразените се стабилизира и се поддържат мерките за хигиена.

В Австрия от вторник започна отмяна на някои ограничения. Досега страната отчете 368 смъртни случая общо, което е по-малко от големите държави в Европа. Могат да заработят магазините с търговска площ до 400 кв. метра, както и центровете за домашни потреби и градинарство. Големите търговски центрове и фризьорските салони по план трябва да отворят на 1 май. Ресторантите и хотелите вероятно ще започнат да работят поетапно от средата на май. "Убеден съм на 100 на сто, че взимаме правилното решение", каза канцлерът Курц.

Дания на свой ред от сряда отваря детските градини и началните училища.

Администрацията на САЩ обмисля премахването на наложените ограничителните мерки от 1 май. Президентът Доналд Тръмп подчерта, че при вземане на решението водещо ще е запазване здравето на хората, а не свеждането до минимум щетите за икономиката. "Много сме близо до финализиране на плана за отваряне на страната. Да се надяваме, дори предсрочно", каза той. Планът цели да върне американците към нормалния начин на живот. Тръмп отбеляза, че в редица региони на САЩ епидемията не предизвиква абсолютно никаква тревога.

Междувременно Сенатът на САЩ започна разследване за появата на коронавируса с акцент дали усилията на Китай и СЗО са били достатъчни, за да ограничат по-нататъшното му разпространение.

Русия може да включи армията в помощ на здравните власти срещу коронавируса, заяви Владимир Путин по време на правителствено заседание. Коментарът му дойде след скок на регистрираните случаи на коронавирус в страната. Броят на новозаразените с коронавирус в Русия е нараснал в понеделник с 2 774 души, а общият брой на заразените в страната вече е 21 102 души. Общо в страната са починали 170 души, 95 от тях са в Москва.

В същото време в Сърбия руски военни медици дезинфекцират болници. На дезинфекция са били подложени над 70 сгради и съоръжения в пет града.

✓ Москва готова за диалог с Вашингтон за въоръженията

Русия е готова за диалог със САЩ по новите перспективни разработки и свръхзвуковото оръжие в контекста на стратегическата стабилност, заяви външният министър Сергей Лавров на видео пресконференция.

Лавров съобщил, че преди две седмици му се е обадил по телефона държавният секретар на САЩ Майкъл Помпео, който засегнал темата за възобновяването на преговорите по въпросите за контрола над въоръженията и стратегическата стабилност като цяло.

"Ние активно приветстваме този интерес на американските партньори, защото от дълго време ги и убеждаваме да се занимават с тези проблеми по-активно. Проведен бе кръг на равнище зам-външни министри, от наша страна участваше Сергей Рябков. Но ние желаем далеч по-конкретни дискусии, включително по Договора за стратегическите настъпателни оръжия, за неговата по-нататъшна съдба. Открити сме и към разговор за новите перспективни разработки, включително за свръхзвуковото оръжие в контекста на, подчертавам това особено, на отчитането на всички без изключения аспекти и на всички фактори, които влияят върху стратегическата стабилност", посочи Лавров.

Мениджър

✓ За десет години три пъти са нараснали разходите ни за данъци и осигуровки

Три пъти са се увеличили разходите на българите за данъци и социални осигуровки за последните 10 години. За този период два пъти са нараснали разходите за здравеопазване и транспорт. В същото време доходите от заплати остават основен източник на приходи за домакинствата, като доходът от заплата е нараснал два пъти. Това става ясно от данни на Националния статистически институт (НСИ), публикувани вчера, за приходите, разходите и потреблението на домакинствата за 2019 г. и за последните 10 години.

Доходите на домакинствата

През 2019 година годишният общ доход средно на лице от домакинство е 6592 лв. и нараства с 9,6% спрямо 2018 година. За последните десет години (2010 - 2019 г.) общият доход средно на лице от домакинство се увеличава 1,8 пъти. Реалните доходи* на домакинствата нарастват с 6,3% през 2019 г. за година.

Както за последната година, така и за десетгодишния период нарастват доходите от заплати и от пенсии, става ясно от данните на националната статистика. Доходът от работна заплата през 2019 г. е 3731 лв. и се увеличава с 11,8% спрямо предходната година. А в сравнение с 2010 г. доходът от заплата е нараснал 2 пъти.

Постъпленията от пенсии за последната година са 1801 лева, като растат с 9,5% спрямо 2018 г. и с 59,7% за десетгодишен период.

Без промяна на годишна база остават приходите от самостоятелна заетост (421 лв. за 2019 г.), но нарастват с 84,6% спрямо 2010 година. Доходът от трудова дейност извън работната заплата за последната година е 56 лв. и намалява на годишна база с 20%, а в сравнение с 2010 г. намалението е 28,2 на сто.

Доходите от другите социални трансфери (обезщетения за безработни, семейни добавки за деца и други социални помощи и обезщетения) през 2019 г. са 194 лева, като нарастват с 24,4% спрямо 2018 г. и с 57,7% спрямо 2010 година.

Работната заплата остава с най-висок относителен дял в структурата на общия доход. През 2019 г. той е 56,6%, което е с 1,1 процентни пункта повече спрямо 2018 г. и с 5,7 процентни пункта спрямо 2010 година.

Постъпленията от всички социални трансфери (пенсии, обезщетения за безработни, семейни добавки за деца и други социални помощи и обезщетения) формират 30,2% от общия доход на домакинствата през 2019 година. От получените социални трансфери с най-висок дял в общия доход на домакинствата са постъпленията от пенсии - 27,3%, който е без промяна спрямо 2018 г. и с 3,6 процентни пункта по-малко в сравнение с 2010 година.

Делът на доходите на домакинствата от самостоятелна заетост в общия доход на домакинствата е 6,4% през 2019 година и намалява с 0,6 процентни пункта за една година, но нараства с 0,1 процентни пункта спрямо 2010 година.

Намалява и делът на дохода от трудова дейност, извън работната заплата. Той е 0,9% и спада спрямо 2018 г. с 0,3 процентни пункта, а спрямо 2010 г. намалението е с 1,2 процентни пункта.

Разходи на домакинствата

През миналата година българските домакинства са изразходвали 6214 лв. средно на лице, което е със 7,7% повече спрямо предходната година. А за периода 2010 - 2019 г. разходите на домакинствата се увеличават 1,9 пъти.

Делът на потребителския разход от общите разходи на домакинствата намалява от 85,8% през 2010 г. на 81,5% през 2019 година.

За десетте години, които се разглеждат, статистиката регистрира ръст на изразходваните средства за храна и безалкохолни напитки - през 2019 г. разходите по това перо са 1833 лв. средно на лице от домакинство, или с 6,9% повече спрямо 2018 г., но с 50,4% повече в сравнение с 2010 година.

Нарастват и разходите, свързани с жилището (вода, електроенергия, горива, жилищно обзавеждане и поддържане на дома) - за последната година са 1067 лева, като за една година нарастват с 4,9%, а спрямо 2010 г. се увеличават с 83,6 на сто.

За здравеопазване през миналата година са изразходвани 386 лв. - с 23,3% повече от 2018 г. и над 2 пъти спрямо 2010 година.

За транспорт и съобщения през 2019 г. са похарчени 730 лв., което е с 9,4% повече от предходната година и над 2 пъти спрямо 2010 година.

През последната година разходите за данъци и социални осигуровки средно на лице от домакинство са в размер на 820 лв. и се увеличават с 11,1% в сравнение с 2018 г., а спрямо 2010 г. нарастват над 3 пъти.

Делът на разходите за храна от общия разход през миналата година е 29,5%, което е с 0,2 процентни пункта по-малко в сравнение с 2018 г. и със 7,7 процентни пункта спрямо 2010 година.

Относителният дял на разходите, свързани с жилището, намалява с 0,4 процентни пункта през 2019 г. спрямо 2018 г., а в сравнение с 2010 г. - с 0,5 процентни пункта.

Делът на разходите за данъци и социални осигуровки е 13,2% от общия разход през 2019 г., което е с 0,4 процентни пункта повече в сравнение с 2018 г., а увеличението спрямо 2010 г. е с 5,1 процентни пункта.

Относителният дял на разходите за здравеопазване нараства с 0,8 процентни пункта за една година и с 0,7 процентни пункта спрямо 2010 година.

През периода 2010 - 2019 г. делът на разходите за транспорт и съобщения в общия разход е в рамките на 11 - 12%.

Потребление на домакинствата

Статистиката отчита намаляване на консумацията на хляб и тестени изделия с 2,9 килограма през 2019, спрямо 2018 година. Увеличава се обаче консумацията на плодове с 2,4 кг, на зеленчуци с 2,0 кг, на месо с 1,4 кг и на безалкохолни напитки с 3.9 литра. Расте и потреблението средно на лице на алкохолни напитки (от 31,0 на 32,6 л) и на цигари (от 674 на 733 броя).

Покупателната способност на домакинствата бележи повишение през 2019 на годишна база за всички основни хранителни продукти с изключение на белия хляб и картофите. Най-много е нараснала покупателната способност при гроздето, ябълките, яйцата и маслото.

Жилища и стоки за дълготрайна употреба

91,6% от домакинствата у нас живеят в собствени жилища, а 5,4% ползват жилище, без да плащат наем през 2019 година. В жилища под наем живеят 3,0% от наблюдаваните домакинства - 1,9% на свободен и 1.1% на общински наем. Второ жилище притежават 9,7% от домакинствата.

В жилища, построени преди 1990 г., живеят 93,4% от домакинствата, като близо три четвърти (71,9%) са изградени в периода 1961 - 1990 година. Преди 1961 г. са построени 21,5% от жилищата, а изградените след 1990 г. са 6,6%.

Две трети (69,1%) от домакинствата в страната живеят в дву- и тристайни жилища (74,6% в градовете и 53,7% в селата). В по-големи жилища (с четири и повече стаи) живеят 19,1% от домакинствата в градовете и 42,0% - в селата.

Гаражи имат 20,1% от домакинствата в страната (16,3% в градовете и 30,8% в селата).

С електричество, вода, канализация, баня и тоалетна в жилищата разполагат 76,7% от домакинствата. Има съществени различия в благоустроеността на жилищата в градовете и селата. Централна канализация имат 33,1% от жилищата в селата, докато в градовете този процент е близо три пъти по-голям - 95,0%.

Тоалетна втръре в жилището имат 72,9% от домакинствата в селата и 96,9% в градовете.

С централно отопление (парно или газ) са 21,5% от жилищата в страната, съответно 29,0% в градовете и 0,6% в селата.

Автомобили имат 51,3% от наблюдаваните домакинства, като 5,8% притежават два и повече автомобила. Не могат да си позволят да закупят и поддържат автомобил по финансови причини 12,6% от домакинствата, а 35,7% са заявили, че нямат необходимост от лека кола.

От предметите за дълготрайна употреба най-разпространен е телевизорът - притежават го 99,3% от домакинствата, а 30,9% имат по два и повече телевизора.

На второ място е хладилната техника - 98,5% от домакинствата в страната (98,9% в градовете и 97,4% в селата) имат хладилник и/или фризер.

Автоматична перална машина притежават 93,0% от домакинствата, 4,7% не могат да си позволят този уред по финансови причини, а 2,3% смятат, че нямат необходимост.

Без телефон (стационарен или мобилен) са 2,0% от домакинствата. Само стационарен телефон имат 4,7%, а 76,6% - само мобилен (преобладават тези с два и повече мобилни телефона). Двата вида телефони (стационарен и мобилен) притежават 16,6% от наблюдаваните домакинства.

С компютри разполагат 53,8% от домакинствата (60,5% в градовете и 35,0% в селата). Все още е голям делът на тези, които преценяват, че нямат необходимост от компютър - 39,8%.

Наличие на интернет връзка в жилището имат 59,5% от домакинствата в страната. В градовете домашен интернет има в 66,0% от жилищата, а в селата - в 41,1%. Посочили, че нямат необходимост от интернет връзка в дома си, са 35,7% от домакинствата.

Климатизици притежават 41,9% от домакинствата, а 24,2% не могат да си закупят такава техника поради липса на финансови средства. 34,0% от домакинствата в страната са заявили, че нямат необходимост от климатик.

*Реалните доходи се изчисляват, като номиналните доходи се дефлират със средногодишните индекси на потребителските цени.

✓ 1041,73 лева е средният осигурителен доход за февруари

Националният осигурителен институт обяви, че размерът на средния осигурителен доход за страната за месец февруари 2020 г. е 1041,73 лв.

Средномесечният осигурителен доход за страната за периода от 01.03.2019 г. до 29.02.2020 г. е 1000,79 лв.

Определеният средномесечен осигурителен доход за страната за посочения период служи при изчисляване размерите на новоотпуснатите пенсии през месец март 2020 г., съгласно чл.70, ал. 3 от Кодекса за социално осигуряване.

✓ ЕК готви единни инструкции за отмяна на карантината

Европейската комисия ще представи препоръки как държавите от ЕС да пристъпят към отмяна на наложената карантина заради епидемията от COVID-19, когато преценят, че това е възможно.

Целта не е да определим кога, а как да бъдат облекчени наложените мерки, поясни говорителят на комисията. Очаква се още днес списъкът с препоръките да бъде представен на държавите за предварителна оценка, съобщи БТА.

Държавите от ЕС определят кога да предприемат или да отменят ограничителните мерки, това е тяхно право, поясни говорителят. По неговите думи целта на препоръките на комисията е да има съгласуваност в отмяната на карантината, особено между съседните държави.

✓ Тръмп спира вноските на САЩ в СЗО

Американският президент Доналд Тръмп обяви вчера, че спира вноските на САЩ в Световната здравна организация /СЗО/, която обвини, че "прикривала" данни за коронавируса и се проваля в отговора си на пандемията, съобщиха световните агенции, цитирани от БТА.

"Днес наредих да се прекъсне финансирането на Световната здравна организация, докато се проведе проучване, което да оцени ролята на СЗО в лошото управление и прикриване на данни за разпространението на коронавируса", заяви Тръмп в Белия дом, цитиран от Франс прес.

"Светът получи много фалшиви информации /от СЗО/ относно заразяването и смъртността" от COVID-19, добави той.

По-рано Тръмп каза, че федералното правителство ще даде насоки - може би още тази седмица, за отмяна на ограниченията, наложени заради коронавируса. Някои щати ще могат вероятно да го направят още преди 1 май, предадоха ДПА и ТАСС.

Говорейки от Белия дом, президентът каза, че всеки губернатор ще може сам да решава кога да направи това в зависимост от това какво е състоянието с разпространението на инфекцията в неговия щат. По този повод ДПА отбелязва, че в последните дни възникна спор между губернаторите и Тръмп, който в понеделник заяви, че има "абсолютната" власт да решава кога и как да се отвори страната.

Вчера Тръмп каза, че повече от 20 от 50-те щата са "в много добра форма" и там ограниченията може да бъдат отменени по-рано, за някои може би до 1 май. Въпреки това президентът подчерта, че промените в извънредните мерки може да стават само с негово съгласие, обеща скоро да има нови федерални препоръки как да става това и съобщи, че в четвъртък вероятно ще се състои видеоконференция с всички губернатори на тази тема. Засега санитарните ограничения в САЩ са до 30 април

Броят на починалите от COVID-19 в САЩ надхвърли 25 хиляди, според университета "Джонс Хопкинс", който прави изчисления на базата на данни на федералните и местните власти, съобщи ДПА.

В САЩ са потвърдени над 598 600 случая на коронавирус, макар че реалното число е много по-голямо, отчасти поради недостиг на тестове, отбелязва агенцията.

Ройтерс съобщи, базирайки се на собствени изчисления, че броят на починалите в САЩ днес е достигнал 25 400, а този на заразените - над 600 хиляди, три пъти повече от всяка друга страна.

В понеделник САЩ съобщи за близо 1500 нови смъртни случая, свързани с коронавируса, а днес - за нови 1800. Тази статистика е непълна, защото някои щати все още не са предоставили данните си, отбелязва Ройтерс.

✓ **Новата прогноза на МВФ: Еврозоната ще е най-тежко ударена от корона кризата, БВП ще потъне със 7,5%**

Световната икономика ще се свие с 3% през 2020 г., което е ще бъде най-големият срив на икономическата активност от времето на Голямата депресия от 30-те години на миналия век. Това гласи публикуваната вчера пролетна прогноза на Международния валутен фонд (МВФ), съобщава Ройтерс.

През януари МВФ прогнозира ръст на световната икономика с 3,3%.

За България МВФ прогнозира за тази година спад с 4 процента на брутния вътрешен продукт, а за догодина - растеж от 6 процента. Икономическият растеж на страната за миналата година бе 3,4 процента. Очакванията на фонда са равнището на безработица в страната да достигне тази година 8 процента спрямо 4,2 процента миналата година, а за 2021 година очакванията са за понижаване на безработицата до 4,5 процента. Инфлацията ще бъде на равнище 1 на сто и 1,9 на сто съответно тази и идната година спрямо 2,5 на сто миналата година, според МВФ.

Световната икономика ще се възстанови частично през 2021 г., когато ще отчете ръст от 5,8% (ревизиран от януарската прогноза за ръст от 3,4%, но от по-ниска база заради срива през тази година), смятат още от МВФ. От Фонда обаче подчертават, че тези прогнози са белязани от „изключителна несигурност“ и че резултатите може да бъдат много по-лоши в зависимост от начина, по който ще протече пандемията.

„Възстановяването през 2021 г. ще бъде е само частично, тъй като се очаква нивото на икономическа активност да остане под това, което очаквахме преди кризата с коронавируса“, казва главната икономистка на МВФ Гита Гопинат.

Според най-оптимистичната прогноза на Фонда световната икономика ще изгуби още 9 трилиона долара в рамките на две години – повече от сборният брутен вътрешен продукт на Япония и Германия – третата и четвъртата най-големи икономики.

МВФ очаква пикът на коронавируса в повечето страни да бъде през второто тримесечие на годината, като заразата ще утихне през втората половина на годината, а с това и постепенно ще се възстанови бизнес активността.

„Много вероятно е световната икономика да преживее най-лошата си рецесия от Голямата депресия, надминавайки тази, наблюдавана по време на световната финансова криза от преди повече от десетилетие“, се казва в доклада на МВФ.

През 2009 г. световната икономика се сви с 0,7%, което бе най-лошият спад от 30-те години на миналия век насам.

Развитите икономики ще бъдат силно засегнати

Развитите икономики са сред тежко засегнатите от пандемията и ще понесат основната тежест от срива на икономическата активност. Според най-оптимистичната прогноза на МВФ американската икономика ще се свие с 5,9% през 2020 г., след което ще отчете ръст от 4,7% през 2021 г.

Най-тежък ще бъде ударът за Еврозоната, като БВП на региона на единната валута ще се понижи с 7,5% през 2020 г. Най-голям спад сред отделните страни ще бъде отчетен в Италия – 9,1%, Испания – 8,0%, Германия – 7,0% и Франция – 7,2%. Очаква се икономиката на Еврозоната да премине през сходно възстановяване като тази на САЩ и да отчете ръст от 4,7% през следващата година. БВП на Обединеното кралство ще се свие с 6,5%

Китай, откъдето започна епидемията от COVID-19, ще регистрира ръст на БВП от 1,2% през 2020 г., като по-рано МВФ прогнозираше 6-процентов икономически напредък за азиатската страна. През 2021 г. китайската икономика ще се повиши с 9,2%.

Очаква се Индия също да отчете лек икономически растеж през 2020 г., докато икономиките от Латинска Америка ще се свият средно с 5,2%.

✓ **Оптимизъм на борсите в Европа на фона на търговските данни от Китай**

Водещите европейски фондови борси регистрираха повишения в ранната търговия във вторник на фона на по-добрите от очакваното търговски данни от Китай, които обнадеждиха инвеститорите, че строгите мерките за ограничаване на разпространението на коронавируса работят, предаде Ройтерс.

Общият европейски индекс STOXX 600 се повиши с 2,29 пункта, или 0,69%, до 334,09 пункта, след като миналата седмица записа солидни повишения. Бенчмаркът е възстановил около 24% от пазарната си стойност (близо 2 трилиона долара) през последния месец, подкрепен от множеството фискални и парични стимули, приети от европейските институции, включително и договореният от финансовите министри на Европейския пакет от мерки за борба с икономическата криза на стойност 540 млрд. евро. Въпреки това индексът остава на 23% под февруарския си рекорд.

Немският запис ръст от 111,19 пункта, или 1,05%, до 10 675,93 пункта. Френският измерител CAC 40 напредна с 7,13 пункта, или 0,16%, до 4 513,98 пункта. Водещият индекс на Лондонската борса FTSE 100 бе сред малкото, записали спад, след като изтри 20,04 пункта от стойността си, или 0,34%, и достигна ниво от 5 822,62 пункта.

Испанският измерител IBEX 35 се повиши с 0,96% до 7 138,60 пункта., след като някои индустриални компании в страната подновиха работата си в понеделник, въпреки че извънредното положение в страната остава в сила поне до 26 април.

Почти всички водещи фондови борси на Стария континент записаха повишения на фона на по-малкият от очакваното спад на износа и вноса на Китай. Износът на страната е спаднал с 6,6% през март спрямо същия период на миналата година, а вносът с 0,9%. И двата резултата са по-добри от очакваните от анализаторите понижения.

Инвеститорите обаче побързаха да предупредят, че пълното възстановяване на търговията е далеч.

„Финансовите пазари започнаха да гледат на нещата по-спокойно на фона на прогнозите, че ръста на смъртните случаи от COVID-19 в световен мащаб е достигнал своя пик. Въпреки това, завръщането на бизнеса към нормалния му ход ще бъде невъзможно, докато не получим ваксина. Увеличението на тестовете и мерките за проследяване на вируса обаче би трябвало да позволят на солидна част от икономиката да рестартира работата си, спазвайки съществуващите насоки за социално дистанциране“, казва Стивън Инес от AXICorp.

Тази седмица фокусът на инвеститорите ще бъде насочен към сезонът на корпоративните отчети в САЩ, които ще разкрие първи детайли за щетите, нанесени от здравната криза върху бизнеса. В Европа се очаква печалбите на компаниите от STOXX 600 да се понижат с 15,7% през първото тримесечие и 30,2% през второто.

„Въпреки че ще има рецесия при печалбите и че те може да паднат повече, отколкото по време на финансовата криза, възстановяването също ще бъде много по-бързо“, коментира Симона Гамбарини от Capital Economics.

Разнопосочна търговия в началото на седмицата в САЩ

Основните индекси на Нюйоркската фондова борса записаха смесени резултати в понеделник, след като страните от ОПЕК+ постигнаха историческа сделка за свиване на добива на петрол, пише Си Ен Би Си.

Промисленият индекс Dow Jones се понижи с 328,6 пункта, или 1,39%, до 23 390,77 пункта. Широкообхватният индекс Standard & Poor's 500 отчете спад от 28,19 пункта, или 1,01%, до 2 761,63 пункта. Индексът на високотехнологичните дружества Nasdaq напредна с 38,85 пункта, или 0,48%, до 8 192,42 пункта.

Пониженията в понеделник идват на фона на рекордния седмичен ръст на Уолстрийт, регистриран миналия четвъртък. Бенчмаркът Dow отчете седмото си най-добро седмично представяне, нараствайки с 12,7%. Индексът S&P 500 пък регистрира най-големия си ръст на седмична база от 1974 г., добавяйки 12,1%. Nasdaq напредна с 10,6%, отчитайки най-доброто си седмично представяне от 2009 г. насам.

Движенията на пазарите дойдоха, след като страните от ОПЕК+ договориха свиване на добива на петрол с 9,7 млн. барела на ден от 1 май до края на юни. Това е рекордно намаление, което се равнява на около 10% от световното производство на петрол. Това обаче не успя да успокои инвеститорите, които очакват срива на търсенето, причинен от ограничителните мерки срещу разпространението на коронавируса, да бъде значително по-голям от това съкращение. Междувременно акциите на индустриалния гигант Caterpillar паднаха с 8,71%, след като анализатор от Bank of America понижи рейтинга на книгата ѝ от „neutral“ до „underperform“.

Сега вниманието на инвеститорите е насочено към началото на сезона на корпоративните отчети, който ще бъде открит от JPMorgan Chase, Johnson & Johnson и Wells Fargo днес.

По данни на FactSet, анализаторите очакват печалбите на компаниите от S&P500 да паднат с 9% на годишна база през първото тримесечие. Това ще бъде най-големият спад от третото тримесечие на 2009 г., когато бе отчетен спад на печалбите от 16%.

Стабилен ръст в Азия

Основните борсови индекси на пазарите в Азиатско-тихоокеанския регион записаха повишения в понеделник на фона на забавянето на спада на китайския износ и внос през март, предаде Маркетоуч.

В континентален Китай бенчмаркът Shanghai Composite се повиши с 44,24 пункта, или 1,59%, до 1 745,42 пункта, докато по-малкият Shenzhen Composite напредна с 37,96 пункта, или 2,22%, до 1 745,42 пункта. Хонконгският индекс Hang Seng отчете ръст от 135,07 пункта, или 0,56%, до 24 435,4 пункта.

Тези резултати идват на фона на данните на Генералната митническа администрация на Китай, според които износът на страната е спаднал с 6,6% през март спрямо същия период на миналата година. Този резултат обаче е значително по-добър от регистрирания през периода януари-февруари срив от 17,2% и очакваният от анализаторите спад от 14% за март.

Вносът от своя страна е паднал с 0,9% на годишна база през март, като очакванията бяха за понижение от 9,5%. През периода януари-февруари бе отчетен 4-процентов спад.

Износът на Китай за САЩ е паднал с 20,8% в сравнение с миналата година до 25,2 млрд. долара, докато вноса на американски стоки се е понижил с 12,6% до 9,9 млрд. долара. Китайският излишък със САЩ през март е 15,3 млрд. долара, което се равнява на три четвърти от общия търговски излишък на страната от 19,96 млрд. долара.

Водещият индекс на Токийска фондова борса Nikkei 225 отчете ръст от 595,41 пункта, или 3,13%, до 19 638,81 пункта. Акциите на технологичния SoftBank поскърпаха с 5,24%, след като в понеделник компанията обяви, че очаква нейния фонд Vision Found да отчете загуба от 1,8 трилиона йени, или 16,73 млрд. долара, за фискалната 2019 г.

На борсата в Сеул индексът Kospi се повиши с 31,32 пункта, или 1,72%, до 1 857,08 пункта. Австралийският индекс ASX 200 напредна с 100,8 пункта, или 1,87%, до 5 488,1 пункта.

У нас

Индексите на Българската фондова борса (БФБ) записаха повишения в ранната търговия. Основният индекс SOFIX отчете ръст от 9,04 пункта, или 2,03%, до 454,47 пункта. BGBX40 се повиши с 1,70 пункта, или 1,82%, до 95,25 пункта. BGTR30 добави 8,30 пункта към стойността си, или 1,82%, достигайки до ниво от 464,67 пункта. BGREIT напредна 0,17 пункта, или 0,13%, до 129,23 пункта.

✓ Търговска стабилизация по време на криза – една допълнителна възможност

Производството дава шанс на предприятията да избегнат несъстоятелността и да продължат дейността си
Глобалните мерки, предприети за ограничаване разпространението на COVID-19, както и приетите в България законови и подзаконовни актове в условията на извънредно положение налагат необходимостта от своевременно проактивно поведение от страна на предприемачите, за да бъдат ограничени неблагоприятните последици за бизнеса. За преодоляване на последиците от ясно очертаващата се икономическа криза са необходими предварителни действия от страна на предприемачите, свързани с покана до контрагентите им за преговаряне на търговските условия и начините на плащане, реструктуриране на отношенията с финансиращите институции, реорганизиране на персонала и начина на работа, възползване от предложените от държавата мерки за подпомагане и кредитиране на бизнеса по време на извънредно положение.

В условията на задълбочаващата се междуфирмена задължнялост, нередовност и несигурност на доставките, недостатъчни законови и административни облекчения и гаранции за бизнеса посочените действия невинаги ще доведат до пълно нормализиране на стопанските операции на предприемачите и до доброволно уреждане на отношенията им с всички техни кредитори, доставчици и клиенти.

В този контекст производството по стабилизация представлява подходяща възможност за заплашените от несъстоятелност предприемачи да стабилизират предприятието си и да избегнат прекратяване на дейността си. С някои изключения, които следва да бъдат спешно уредени със законодателна промяна в унисон с цялостните мерки на държавата за преодоляване на икономическите последици от пандемията с COVID-19, предвиденото в Търговския закон производство по търговска стабилизация отговаря на изискванията за ефективност в условията на зараждащата се икономическа криза: да се развие бързо, да не е свързано с големи разходи и да не изисква съгласието на всички кредитори, като същевременно предвижда достатъчно гаранции за равното им третиране.

Кой и как може да се възползва от производството по търговска стабилизация?

Най-общо това производство може да бъде стартирано само от предприятие, което не е неплатежоспособно, но се намира в непосредствена опасност от неплатежоспособност. Такава опасност е налице, когато предприятието с оглед на предстоящите падежи на паричните му задължения в следващите шест месеца от подаване на молбата за стабилизация ще се окаже в невъзможност да изпълни изискуеми парични задължения по търговска сделка, публично задължение към държавата или община, ще забави повече от два месеца трудови възнаграждения на най-малко 1/3 от персонала си или може да спре плащанията.

Молбата за започване на производството се подава до окръжния съд по седалището на търговеца, като към нея следва да се представят изискуемите от закона документи, сред които: списъци на кредиторите и длъжниците, подробна финансова информация за предприятието, изготвен от предприемача подробен план за стабилизацията, доказателство за уведомяване на НАП. Предварителното изготвяне на пазарна оценка е необходимо само когато с плана за стабилизация се предвижда продажба на цялото предприятие, обособени части от него или на отделни имуществени права, когато се предвижда капитализиране на вземане на кредитор, както и когато планът за стабилизация включва частично опрощаване на задълженията на предприятието по обезпечени вземания.

Какво може да предвиди предприемачът с предложението от него план за стабилизация?

С оглед осигуряване на възможност за продължаване дейността на предприятието и преодоляване на очакваните от него ликвидни затруднения с предложението план за стабилизация предприемачът може да предвиди частично намаляване (опрощаване) на задълженията (но с не-повече от 50% и до размера на пазарната стойност на учредените обезпечения), отсрочване и разсрочване на задълженията (но с не повече от 3 години от приключване на производството по стабилизация), различни начини на осребряване на активи, преобразувания, както и всякакви структурни, организационни, правни и отчетни промени и оптимизации на дейността. Предприемачът следва да посочи подходящи обезпечения и гаранции за предложеното от него реструктуриране на задълженията, които могат да бъдат както реални и лични обезпечения (ипотека, залог, авалиран запис на заповед, поръчителство), така и различни действия, насочени към кумулирането на средства, например чрез събиране вземания от длъжници чрез принудително изпълнение върху предварително обезпечени, запорирани или възбранени конкретни имущества на негови длъжници.

Какви са последиците за търговеца от откриване на производство по стабилизация?

При откриване на производство по стабилизация съдът назначава т.нар. доверено лице за сметка на предприемача - лице от списъка на синдиците с юридическо образование, което има по-скоро надзорни функции. Общото правило е, че предприемачът продължава да управлява самостоятелно своята бизнес дейност при определени от закона ограничения.

Безспорно положителна последица за предприятието е спирането спрямо него на всички изпълнителни производства и такива по Закона за особените залози (ЗОЗ), както и забраната за образуване на нови изпълнителни производства и пристъпване към изпълнение по ЗОЗ. Това е добра гаранция за предприемача да стабилизира дейността си, без да бъде притискан от извършвани срещу него изпълнителни действия от всеки кредитор. Особено важно е, че изпълнителните действия и тези по ЗОЗ се спират не само по отношение на кредиторите, включени в одобрения от съда списък на кредиторите, но и по отношение на тези кредитори, които по една или друга причина не участват в производството по стабилизация.

Съдът може да разреши прекратяването на всеки двустранен договор, по който страна е търговецът, ако той не е изпълнен изцяло или частично към момента на откриване на производството по стабилизация, при наличието на определени предпоставки за това. Това е добра възможност за предприемача след санкция от страна на съда да се

освободи от твърде обременителни за него бъдещи задължения, които му пречат да продължи нормалната си бизнес дейност, особено в условията на променената икономическа конюнктура, следствие на пандемията с COVID-19. Разбира се, засегнатата от прекратяването страна би могла да има претенции за обезщетение на вредите от прекратяването на договора.

Наред с ползите откриването на производството по стабилизация би довело и до някои ограничения за предприемача. Той не може да извършва плащания на задължения, възникнали преди датата на молбата за откриване на производството и неплатени на падежа. Изключение са задълженията за данъци и за осигурителни вноски за работниците и служителите. След откриване на производството се ограничава възможността на предприемача да прави прихващания. Спира се и погасителната давност за неговите задължения. При определени обстоятелства съдът може да постанови предприемачът да продължи дейността си под надзора на довереното лице, включително да сключва всички или определени от съда сделки само след предварителното съгласие на довереното лице, или да ограничи или да лиши предприемача от правото да управлява и да се разпорежда с имуществото си и да предостави това право на довереното лице. Съдът може да постанови изпълнението на задължение към предприемача да се приема от довереното лице, както и изпълнението на негови парични задължения да се извършва със съгласието на довереното лице. Възможно е също така съдът да допусне и обезпечителни мерки чрез налагане на заповед, възбрана или други. В определени хипотези съдът може да назначи и проверител - регистриран одитор, на разноски на предприемача.

Какви са последиците за предприятието от приетия план за стабилизация?

Приемането на плана за стабилизация става чрез гласуване от страна на кредиторите и одобрение от съда. Отделните категории кредитори (обезпечени, работници и служители, публични, необезпечени, свързани лица) гласуват в отделни класове.

След влизане в сила на определение на съда, с което е одобрен, планът за стабилизация е задължителен за предприемача и за кредиторите, чиито вземания са възникнали преди датата на решението за утвърждаване му, включително за онези, които не са взели участие в гласуването или са гласували против плана. Планът има преобразуващо действие по отношение на вземанията на тези кредитори, като не засяга правата на кредитори по отношение на учредените им обезпечения. Планът няма действие по отношение на кредитор, който не е включен в списъка на кредиторите или не му е била осигурена възможност да гласува при приемането на плана.

С влизане в сила на определението на съда за утвърждаване на плана за стабилизация се прекратяват правомощията на довереното лице, като търговецът е длъжен да предприеме незабавно всички действия и промени, предвидени с плана.

Какви са предимствата на производството по стабилизация и какво следва да бъде променено, за да се гарантира неговата ефективност в условията на мащабни затруднения на бизнеса?

Производството по стабилизация предоставя възможност на предприемачите за предварителни и изпреварващи действия при надвиснала и предварително оценена опасност от неплатежоспособност. Активното поведение преди и по време на очертаващата се криза е един от основните модели за справяне с нейните последици. В тази връзка производството по стабилизация дава възможност за проявяване на собствена инициатива от страна на предприемачите за разсрочване, отсрочване и частично опрощаване/намаляване на техните задължения, което да бъде обсъдено под контрола на съда и при гарантиране интересите на кредиторите. Последните ще бъдат поставени в положение, в което следва да се съобразят с активното поведение на предприемача и да извършат ясна преценка на обективното му имуществено и бизнес състояние. Това би предположило по-голяма склонност на кредиторите към отстъпки с оглед пълно или частично удовлетворяване на техните вземания, още повече при обективната икономическа действителност в национален и в световен мащаб. Добре обосновано предложение към кредиторите, държащо сметка за техните права и интереси, е способно да ги убеди, че предложеното удовлетворяване на техните претенции от едно действащо предприятие (т.нар. *going concern*) би било много по-ефективно от разпродажба на активите на безжизнено стопанство. Безспорно това съвпада с интересите на добросъвестните икономически оператори - работещ длъжник е по-добре от несъстоятелен такъв.

Производството по стабилизация предвид специфичните изисквания за мнозинства при приемането на плана за стабилизация и разделението на кредиторите в отделни класове при вземането на решения ограничава възможността за пълен контрол на големи кредитори върху вземането на решение за приемане на предложението от търговеца план за стабилизация. Спирането на висящите и забраната за образуване на нови изпълнителни производства и такива по ЗОЗ предоставя необходимата на предприемача "глътка въздух", така че той да може да реструктурира активите и пасивите си с цел продължаване на търговската дейност.

Производството по стабилизация предполага активно поведение и от страна на кредиторите, за да не загубят възможността да вземат участие в него, респ. да бъдат сред кредиторите, чиито вземания ще се удовлетворяват съгласно одобрения план. Подобно на производството по несъстоятелност и тук при неточности или непълноти в първоначално направения списък възможност за активна защита на своите вземания ще имат само онези кредитори, които редовно следят партидата на своите длъжници в Търговския регистър. Сроктът, в който кредитор може да възрази против включването или невключването на даден кредитор в списъка с вземанията, е изключително кратък. Изпускането му няма да означава, че вземането на невключен кредитор се погасява, но той няма да може да участва активно в цялостното реструктуриране на задълженията на предприятието, съответно реализирането на неговите вземания ще е силно затруднено. Разбира се, умишленото невключване на определени кредитори в списъка от страна на предприемача, освен че противоречи на принципа на добросъвестност в производството, би обезсмислило и неговите цели.

В настоящата икономическа обстановка ефективността на производството по стабилизация за отделния предприемач и постигането на неговата макроикономическа цел - съхраняване дейността на икономическите и пазарни субекти, зависи до голяма степен от бързината на и разходите за провеждане на това производство.

Понастоящем законът предвижда множество гаранции за бързото протичане на стабилизационното производство. Планът за оздравяване следва да бъде приет в рамките на 4 месеца от откриване на производството, като изтичането на този срок води до прекратяване на производството. Предвиден е бърз инстанционен контрол на съдебните актове, както и липса на възможност за съдебно обжалване на приетия от съда списък на кредиторите и техните вземания. За по-голяма гаранция за спазване на кратките срокове за приключване на производството следва законодателно да се предвиди предварително изпълнение на определението на съда, с което се одобрява планът за стабилизация, доколкото обжалването му пред Върховния касационен съд може да доведе до изтичане на четиримесечния срок преди влизане в сила на това определение.

Производството по стабилизация е по-евтино за предприемача в сравнение с производството по несъстоятелност. В тарифата за съдебните такси липсва изрично предвидена такса за това производство, предвид което следва да се прилага субсидиарната такса от 25 лв. За сравнение, таксата за производство по несъстоятелност е 200 лв., която също може да бъде приложена по аналогия от някои съдии, макар да няма изрична норма в този смисъл. При всяко положение липсва законово основание за прилагане на общата 4% такса за съдебни спорове с определен материален интерес. В случай че законодателят предвиди изрично такса за стабилизационното производство, тя следва да е не по-голяма от тази за производството по несъстоятелност. В противен случай използването на производството по търговска стабилизация няма да изпълни своите икономически цели.

Другите разноски в производството са свързани със заплащане на възнаграждение на довереното лице, както и тези на проверителите и вещите лица - ако такива бъдат назначени от съда. С оглед приключването на съдебното производство в рамките на 4 месеца възнаграждението на довереното лице е ограничено до този срок. При съпоставка с определяните от съда възнаграждения за синдици в производствата по несъстоятелност месечното възнаграждение на доверените лица се очаква да е между 700 и 1000 лв. От друга страна, размерите на еднократните възнаграждения за проверител и вещо лице следва да се определят от съда при съобразяване на целите на производството и обективното състояние на предприятието, поради което размер между 300 и 500 лв. би бил оправдан. В определени случаи (които ще са по-често срещани) предприемачът следва да направи разход и за предварителна оценка на част или всички свои активи. Въпреки това в преобладаващите случаи на получено банково финансиране длъжниците разполагат с оценки на своите активи, извършени от водещи оценители, които могат да бъдат актуализирани срещу значително по-малък разход, отколкото би струвало ново оценяване. В останалите случаи необходимостта от извършване на предварителни разходи за оценка може да бъде преодоляна чрез законодателни промени, които да възлагат тази оценка на участници в съдебното производство (напр. вещото лице).

В обобщение, производството по стабилизация е подходящ способ за преодоляване на трудностите на предприемачите при очертаващата се икономическа криза. Това производство не е сред съдебните производства, чието съдебно разглеждане и провеждане е възможно по време на обявеното извънредно положение (*законодателен пропуск, който не беше коригиран със Закона за изменение и допълнение на Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обн. в ДВ, бр. 34 от 09.04.2020 г.*). С оглед предприемането на своевременни действия от предприемачите производството по стабилизация би могло да се окаже ключово за оцеляване на бизнеса. За постигане на пълната ефективност на това производство е необходимо в спешен порядък да бъдат направени законодателни промени за допълнително конкретизиране и намаляване разноските за неговото провеждане и прецизиране на разпоредбите, осигуряващи кратки срокове за неговото приключване.

Investor.bg

✓ Кой ще има право да получи безлихвен кредит до 4500 лева?

ББР обяви изискванията за за безработни заради COVID-19, банките, от които ще могат да се вземат заемите по програмата, ще са ясни след 15 април

Българската банка за развитие обяви механизма, условията и реда за кредитиране на физическите лица по Програмата за гарантиране на безлихвени кредити в помощ на хора, лишени от възможността да полагат труд поради пандемията от COVID-19, съобщиха от държавната банка.

Кой има право на безлихвен кредит

ББР обяви изискванията за безработни заради COVID-19, като банките, от които ще могат да се вземат заемите по програмата, ще са ясни след 15 април. Програмата е една от кризисните мерки на българското правителство в защита на самоосигуряващите се и наетите по трудово правоотношение лица в условия на извънредно положение. Чрез нея ще се подпомогнат засегнатите от икономическите последици от пандемията физически лица, които трябва да отговарят на определени условия.

Според изискванията, при които лицата могат да кандидатстват за заем, те трябва да са били на трудов договор, но вече да не работят и да са в неплатен отпуск като следствие от пандемията.

Те обаче трябва да са имали трудов договор в последните 6 месеца преди излизането в неплатен отпуск.

Условие за отпускане на кредит е кандидатите да не получават възнаграждение по други трудови правоотношения и да имат отработени поне пет работни дни през март, ако това е месецът, в който са пуснати в неплатен отпуск.

Условие за самоосигуряващите се лица е да са прекъснали дейността, която извършват като самоосигуряващи се лица и/или търпят поне 20% спад в доходите си за първото тримесечие на 2020 г., сравнено с доходите през първото тримесечие на 2019 г., като резултат от пандемията.

Кандидатите трябва да са с платени осигурителни вноски и да могат да възобновят упражняването на своята дейност (ще се върнат на същата работа) след прекратяване на неплатения отпуск.

Размер и погасяване на заема

Максимално заеманата сума е 4500 лева, теглена наведнъж или на три транша от по 1500 лева. При първоначално разрешен по-малък размер на кредита той може да се анексира впоследствие с цел достигане на сумата от 4500 лева, уточняват от ББР.

Кредитите са безлихвени (редовният лихвен процент по тях е 0%), като кредитополучателите не дължат такси, комисиони и неустойки. Кандидатите не осигуряват обезпечения като условие за отпускането на заема.

Максималният срок на погасяване е пет години, с минимум шест месеца и максимум 24 месеца гратисен период.

Кредитите се издължават след изтичането на гратисния период на вноски, чийто размер и брой се определят между търговската банка и кредитополучателя. Кредитните институции имат право да променят уговорения с клиентите си погасителен план, но в рамките на максимално определените срокове по програмата.

Всеки гражданин има право на предсрочно погасяване на дълга си, без да дължи такса/комисиони за това.

За кредит по програмата може да се кандидатства до 31 декември тази година.

Документи за кандидатстване

За да кандидатстват пред банка партньор на ББР по програмата лицата трябва да представят искане за финансиране по одобрен образец, който ще бъде предоставен от кредитната институция, редовни документи за самоличност – лична карта или паспорт; документ за регистрация, когато се отнася за самоосигуряващо се лице. Трябва да се предоставят данни за работодателя и за сключения трудов договор (изисква се и справка от НОИ за наличието на трудово правоотношение шест месеца назад).

В декларацията трябва да се впишат данни за прекъснатата дейност на самоосигуряващите се лица и/или документи, установяващи над 20% спад в доходите им в първото тримесечие на 2020 г. спрямо първото тримесечие на 2019 г.

От нея трябва да става ясно, че лицето е в неплатен отпуск вследствие на пандемията, като началната дата на неплатения отпуск трябва да е след 8 март. В документа трябва да има доказателство, че фирмата, в която е работил кандидата е спряла временно или изцяло дейността си като последица от пандемията.

Кандидатът за безлихвен заем не трябва да получава възнаграждение за своя труд по друго правоотношение.

В декларацията трябва да е посочено намерението на самоосигуряващото се лице да се върне на същата работа/да възобнови прекъснатата дейност.

С друг документ трябва да се докаже, че за лицето (без значение дали е на трудов договор или е самоосигуряващо се) има платени осигурителни вноски.

Кандидатът за безлихвен кредит по тази мярка трябва да подпише декларация, че паралелно с кандидатстването за този заем няма да се възползва и от друга мярка, осигурена от държавата за физически лица във връзка с пандемията.

✓ Л. Дацов: Трябва да се възползваме, ако вратата за ERM II бъде отворена сега

България категорично трябва да се възползва, ако има възможност вратата за ERM II да бъде отворена сега. Това каза Любомир Дацов, член на Фискалния съвет и бивш заместник-министър на финансите, по време на втория от поредицата уебинари, които Висшето училище по застраховане и финанси (ВУЗФ) организира.

Той подчерта, че присъединяването към валутно-курсовия механизъм е политически акт, но теоритично възможен дори в сегашната ситуация. „Няма съществени пречки, ние имаме относително малки дисбаланси и изглеждаме стабилни, а и медицинските резултати от държавата изглеждат добри. Това би могло да повиши политическия ни шанс за присъединяване. От друга страна е трудно да си помислим, че на фона на всичко случващо се на финансовите министри им се занимава с точно този казус за България. Според мен, а и може би защото ми се иска, тъй като аз горещо подкрепям присъединяването към ERM II и в момента, независимо от всички условности и проблеми, които съществуват, това е политическо решение, което след една или две години, когато премине кризата, няма да съществува“, каза Дацов. Той е категоричен, че управляващите трябва да бъдат подкрепени да се възползват от ситуацията и ако действително има възможност, да направят „необходимото“. „Оттук нататък влизането в самата еврозона е малко по-дълъг процес, който ще отнеме минимум 2 години, според мен от 3 до 4 години, но е въпрос на игра с цифрите. Когато индикаторите ти не отговарят на изискванията, винаги в малко по-дълъг период можеш да направиш политика, която да доведе до покриването на тези индикатори. Мога да дам пример с инфлацията и лихвените проценти. С една промяна на ставката по ДДС за една година може да предизвикаш промени в инфлацията в посока нагоре или надолу. Това би било оправдано, ако ще е предпоставка да отговорим на всички изисквания и станем член на ERM II. Така че изцяло подкрепям властите ако успеят да отворят политически врата за влизане, защото след това ще бъдем на съвсем друго ниво и с отвързани ръце да имаме много по-свободна политика“, обясни експертът.

Относно актуализацията на бюджета за тази година Дацов обясни, че реструктуриране на разходите в бюджета би могло да освободи 4 млрд. лв. свободен ресурс. Той добави, че по тази линия правителството сериозно закъснява, а сериозното предимство на бюджетните пари е именно ефективността. „Втората вълна от мерки, ако не се появи до една седмица, те ще са тотално закъснели и по-добре ресурсът да бъде прехвърлен за фазата на възстановяване на икономиката“, посочи Дацов.

Според него възможните сценарии за спад на БВП на България също са три и това кой ще бъде реализиран зависи основно от мерките, които взима държавата и реакцията на властта, спрямо ситуацията. При най-оптимистичния

сценарий спадът на произведените от икономиката стоки и услуги ще бъде 6%, реалистичният сценарий е за спад от 9%, а песимистичният – 12% спад на БВП, прогнозира бившият заместник-министър на финансите.

Добре е да припомним, че за тази година, според МФ, най-песимистичният вариант е за спад на БВП от 3% и именно на тази база бе предложена актуализация на държавния бюджет.

Прогнозите на белгийската банкова и застрахователна група КВС също са далеч по-песимистични от тези на финансовия министър Владислав Горанова. Според тях за тази година реалистичният сценарий предполага спад на брутния вътрешен продукт нас с 10%. От доклада се вижда, че според оптимистичния вариант икономиката на България ще отчете спад от 4%, а песимистичната прогноза е за намаление на БВП с 12%.

Според Любомир Дацов най-оптимистичният вариант предполага възстановяване на икономиката с не повече от 1,5% най-рано през 2021 г.

„Изглежда, че за втори път в рамките на 10 г. имаме криза, в която въздействието върху бюджета надхвърля 7-9% от БВП. Това е урок за размера на минималните буфери и гъвкавостта на бюджета, които трябва да бъдат поддържани“, каза още Дацов. Хубаво е да припомним, че още преди 6 месеца, когато нямаше и помен за кризата, която в момента е завладяла целия свят, Дацов призоваваше в бюджета за тази година да бъдат заложили по-сериозни буфери. Той обясни, че традиционно има много разходи, които никога не биват изпълнявани, като капиталовите, например, с които много се спекулира.

„Кризата, не е с традиционна механика на изчистване на дисбаланси и структурни неравновесия, макар и проблемите в икономиките да бяха разпознаваеми и преди сегашната ситуация“, посочи още той.

Според него заради политическите причини, ограниченията следствие на коронавируса, още известно време ще бъдат на първа линия. След това ограничеността на ресурсите ще смени поведението на политиците. Едва ли ще могат да поддържат сегашната блокада още дълго време, прекалено скъпа е, категоричен е той. Дацов все пак определи като правилен подхода на масирани интервенции с широк достъп, каквито са масовите слуха на реакции в ЕС.

В този контекст бившият заместник-министър на финансите призна, че модела на данъчната система в България е по-добре адаптиран, отколкото този на повечето европейски държави и ще бъде предпоставка за нормално възстановяване. Той обаче подчерта, че посоката на постоянно нарастване на административната тежест и регулации може да изиграе лоша шега на управляващите. Дацов призова за реални структурни реформи.

✓ Президентът, за когото коронавируса е само конспирация

Александър Лукашенко намеква, че Еманюел Макрон е намесен в създаването на вируса, за да спре протестите на жълтите жилетки

Парадоксално е: Александър Лукашенко обича да се представя като борец за свобода. Президентът на Беларус не вярва в карантината, затварянето на границите и бизнесите въпреки разпространението на Covid-19. Дори мерки за спазване на дистанция не са предвиждани в Минск.

Но на правителствено заседание преди няколко дни държавният глава наистина се разбесня. Някои предлагат принудителни мерки за борба с вируса? „О, това е най-лесното упражнение, можем да го направим за един ден. Но какво ще ядем тогава?“, ентусиазира се 65-годишният политик.

Дългогодишният президент има собствено мнение за пандемията. След като първоначално сравни вируса с обикновен грип, наскоро той разпространи конспиративни теории и посочи, че вирусът е отгледан от хора, за да получат те конкурентно предимство.

Във всеки случай политиците по целия свят са използвали ситуацията за своите цели, казва Лукашенко, който гледа на полицейския час във Франция като на средство за прекратяване на протестите на „жълтите жилетки“. Беларус не можело да се включи в тази игра. Същевременно Лукашенко се оплака, че икономическите загуби от „коронапсихозата“ са върде големи. Според неговото прагматично заключение страната нямало да преживее едно пълно спиране на икономиката.

Всъщност Минск трябва да се бори усилено с настоящите обстоятелства дори без собствени икономически ограничения. Наскоро Световната банка понижи очакванията си за икономическо развитие на страната.

Поради пандемията БВП няма да нарасне с един процент, а ще се свие с четири процента. Това би се случило дори ако Русия възобнови доставките на петрол за съседите си на ниски цени, заяви Световната банка. Защото износет на Беларус за ЕС и Русия ще се срина значително, прогнозира банката.

Ето защо Лукашенко се опитва да поддържа икономиката и социалния живот поне в рамките на страната си. Магазините са отворени и училищата работят. Лукашенко оставя на родителите избора за това дали да изпратят детето си на училище.

Самият той препоръчва да се ходи на училище, в края на краищата никое дете все още не е умряло от болестта. А Беларус е една от малкото страни в света, в които продължава и футболното първенство и се възползва от внезапния интерес на чуждестранните спортни оператори, които излъчват мачовете в страните, където първенствата са спрени.

Лукашенко показва публично, че не се страхува да бъде заразен. Докато колегите му от други държави - от Владимир Путин до Ангела Меркел до голяма степен осъществяват правителствените си дела чрез видеоконферентни връзки и разговори по телефона, Лукашенко пътува спокойно от единия край на страната до другия, посещава фабрики, провежда пресконференции и правителствени срещи. Едва преди няколко дни президентът, който е на поста от 1994 г., участва в аматьорски турнир по хокей на лед, любимия му спорт. Както подобава на отбора му, той спечели финала срещу селекция от района на Минск, като и Лукашенко, и синът му допринесоха с голове. Хиляди зрители видяха добрата физическа форма на онзи, когото в Минск нарича „Башика“ („баща“).

Според властите в страната няма за какво да се притесняваме. Формално ситуацията е под контрол. Първите случаи на инфекция със Sars-CoV-2 са се появили в средата на март. Според официалната статистика сега има 2919 заразени. Властите регистрираха увеличение с 341 души в понеделник, докато броят на смъртните случаи се е увеличил с три на 29. Колко значима е статистиката в държава, чийто президент е избран с 80% от гласовете за петия си мандат през 2015 г. с избирателна активност от почти 90 процента, а впоследствие говори за фалшифициране на резултатите в полза на противниците си, предстои да видим.

Ясно е едно: броят на тестовете на глава от населението е значително под германското, австрийското, българското и дори руското ниво, но десет пъти по-голям от този на Украйна. Лукашенко отказва да купува тестове от съседната си Русия, чиято политика за възбрана той остро критикува. Малко странен е и фактът, че Минск е поискал от ЕС помощ за закупуване на медицински препарати и защитно облекло в борбата с вируса.

Междувременно Световната здравна организация предупреждава, че Минск прави твърде малко, за да ограничи разпространението на епидемията. Необходимо би било да се отменят масовите събития, да се държат хората на разстояние и да се правят тестове, за да се предотврати рязкото увеличаване на броя на болните и жертвите.

Но Лукашенко поне публично защитава тезата си. Никой не е умрял от самия коронавирус, увери той в понеделник. Досегашните жертви сами са били виновни за своята смърт, предали са се на психозата и са спрели да се борят, каза Лукашенко.

[В. Монитор](#)

✓ Всеки пети бави плащането на сметката за ток

До средата юли става ясно колко пари ще ни връщат за газ и парно

За последния месец около 20% от абонатите на електро-разпределителните дружества или всеки пети се е възползвал от възможността да плати по-късно сметката си за ток. Това каза в ефира на БТВ министърът на енергетиката Теменужка Петкова.

По думите ѝ, при влошаване на ситуацията с пандемията от коронавируса министърът на енергетиката в координация с щаба има право да удължи сроковете за отлагане на плащанията на сметките за електроенергия. Тези дни стана ясно, че ерепетата са удължили срока от 10 на 20 дни, в която изчакват абонатите си да се издължат за ползвания ток. Петкова поясни, че събираемостта на трите дружества за периода от 13 март до 13 април е само с 2% по-малка, спрямо аналогичния период на миналата година. „Това означава, че българските граждани са отговорни и редовно си плащат сметките. На нито един битов не е бил спиран токът заради неплатена сметка. Никой няма да бъде оставен в тази трудна ситуация“, поясни тя и добави, че енергийната сигурност на страната в условията на пандемията е гарантирана.

Петкова коментира и призивите за замразяване на цените на тока топлоенергията с думите, че на регулирания пазар, от където се снабдяват домакинствата цените не се променят за целия срок на регулаторните периоди определяни от КЕВР. „Няма как да има повишение, защото КевР ще излезе с решение за цената за целия регулаторен период и тази цена няма как да бъде променена“, категорична бе тя.

Според нея няма причина за поскъпване на тока от 1 май.

Петкова добави, че от началото на извънредното положение няма драстичен спад в потреблението на електроенергия. Относно връщането на парите за газ и парно, заради поевтиняването на вносното синьо гориво със задна дата от 5 август, министърът на енергетиката каза, че до средата на юли абонатите ще знаят какви суми ще има да им се приспадат от следващите сметки. Петкова припомни двата варианта за абонатите на топлофикациите. „Клиентите на газ и ползват услугите на топлофикационните дружества законодателят е предвидил следните възможности: Сметките на плащащите на база реално потребено количество ще бъдат редуцирани с първата възможна сметка, която ще се получи.

Законодателят е определил, че КЕВР трябва в 30-дневен срок трябва да излезе с нови ценови решения, с които да се определи цената от 5 август 2019 г. до 31 март 2020 г. След това има срок до 20 дни за обществения доставчик „Булгаргаз“ да направи съответните преизчисления и да подпише споразумения с всеки един от своите клиенти - крайни снабдители на природен газ, топлофикации и индустриални консуматори и до 14 дни трябва да им преведе сумите. Те от своя страна трябва да направят преизчисления за техните клиенти и така максимално бързо ефектът да достигне и до хората“, обясни енергийният министър. Петкова уточни, че „Булгаргаз“ ще възстанови на топлофикациите приблизително 72 млн. лв., крайните снабдители на природен газ ще получат малко над 22 млн. лв., а индустрията - 57 милиона.

На въпрос дали България не е закъсняла в предоговарянето на цените с „Газпром“, Петкова обясни, че ЕК много ясно е разписала при какви условия може да започне такъв процес на предоговаряне. „Той е, ако цената на получавания газ от „Газпром“ за съответната държава превишава цените на континенталните хъбове на границите на Германия, Франция и Италия. До края на 2018 г. Цената на природния газ за България сее движела в тези параметри. В момента, когато започнахме да получаваме природния газ превишаваше тези цени веднага беше стартирана тази процедура“, уточни министърът.

Във връзка с претенциите на бизнеса да му бъдат върнати още 45 млн. лв. Петкова смята, че в случая става дума за информация, неотговаряща на истината. „Никога не е стоял въпросът дали трябва да се възстановяват пари на българския бизнес, на индустрията. Търсеше се вариант как двата периода от 5 август 2019г. до 1 януари 2020 и след това до 31 март да се разграничат и българската индустрия да получи максимално бързо надвзетото от нея.

✓ Теми и гости в сутрешните блокове на телевизиите

БНТ, „Сутрешен блок“

- Борбата с коронавируса - последна информация от Щаба на живо
- Българските производители и кризата - министър Десислава Танева
- Предложенията на опозицията - Христо Проданов от БСП
- Идеите на патриотите - Искрен Веселинов от ВМРО
- Портрет на вируса - проф. Радостина Александрова с последните научни данни за COVID-19.

Нова телевизия - „Здравей, България“

- Село под пълна блокада след като пациент с коронавирус избяга от болница. На живо: ще бъдат ли изследвани хората там?
- Парламент в извънредно положение. Говори Веселин Марешки.
- Ресто за газа. Как и кога ще бъдат върнати милионите на индустрията? Гост - шефът на енергийната комисия в парламента Валентин Николов.
- Как се изследват пробите за COVID-19? За тестовете отблизо говори вирусологът д-р Илия Цеков.

✓ Преглед на печата

Водещи заглавия на първите страници

- в. 24 часа - Вирусът сменя навици: даваме повече пари за лаптопи и храна онлайн
- в. Труд - Данъците скочили с 200%, доходите с 58%
- в. Телеграф - Таксиджиите станаха разносвачи на пици
- в. Монитор - Гурбетът на чуждите ниви се отпушва през юли

Водещи заглавия на вътрешните страници

- в. 24 часа - Фондът на фондовете обмисля безлихвени заеми с дълъг гратисен период
- в. 24 часа - Заем от 1500 лева без лихва, ако си работил поне 6 месеца
- в. Труд - Български щандове в търговските вериги
- в. Труд - Дават по 375 лв. на родители с деца до 12 г.
- в. Телеграф - 90% от сиренето във веригите - българско
- в. Телеграф - Синята зона отново платена след Великден
- в. Монитор - Подпомагат фирми и граждани със 700 млн. лв. кредити
- в. Монитор - Събирачи на дългове се стреляха за длъжник

Водещи интервюта

- в. 24 часа - Петър Иванов, изпълнителен директор на Американската търговска камара в България: Водим разговори с банките да се удължи кредитната ваканция
- в. 24 часа - Н.Пр. Дун Сяодзюн, посланик на Китайската народна република: Мъдрите хора не вярват на слухове
- в. Труд - Акад. проф. Ивона Даскалова, ръководителка Клиниката по ендокринология и болести на обмяната във ВМА, пред "Труд": Затлъстелите хора са най-рисковата група за COVID-19
- в. Телеграф - Директорът на ГД "Пожарна безопасност и защита на населението" Николай Николов: Не бива върху хората с коронавирус да има стигма
- в. Монитор - Проф. Андрей Пантев, историк: Има и нещо изчерпващо в кризата около COVID-19

Водещи анализи

- в. 24 часа - Криза в кризата - ромското образование закъса
- в. Труд - Какво да правим с новите безработни?
- в. Монитор - Българският Пабло Ескобар и блатото на доносниците.

✓ Електроснабдяването – по-важно от всякога! Каква е ролята на потребителите в осигуряването му?

[Института по енергиен мениджмънт](#) публикува на страницата си изследване за потреблението на електроенергия в условията на криза. Ето и пълния му текст, който препубликуваме.

Заради пандемията милиони хора се изолираха в домовете си. Домовете станаха работно място, училище, детска градина, място за забавление и за пазаруване. И основополагаща предпоставка за този нов начин на живот е надеждното електроснабдяване. Наред с обичайната си роля – да осигурява работата на хладилници, печки, перални и електрически крушки, електрическата енергия е от първостепенно значение за работата на медицинското оборудване и вентилаторите, които помагат на заразените хора.

В тази тревожна и бързо променяща се ситуация електрическата енергия също така осигурява навременното предаване на важна информация между правителствата и гражданите, както и между лекарите и пациентите.

Това са част от констатациите в скорошно изказване на Фатих Бирул, изпълнителен директор на Международната енергийна агенция, които едва ли някой би оспорил.

Но електроенергийните услуги не трябва да се приемат за даденост. Както електроенергийните компании, така и гражданите трябва да се постараят да подпомогнат или поне да не нарушават със своите действия тяхната надеждност и непрекъснатост. Част от мерките, предвидени в Закона за мерките и действията по време на извънредното положение (Преходни и заключителни разпоредби, § 1 и 2) са именно в тази посока.

Извънредни проверки и фокус върху непрекъснатост на снабдяването

На първо място, лечебните заведения, държавните институции и телекомуникационните оператори трябва да направят извънредни проверки на техническото състояние на енергийните обекти, предназначени за снабдяване с електрическа енергия, които са тяхна собственост, а когато електроразпределителните компании вече са съдействали с тяхната проверка – да изпълнят техните предписания. При установяване на неизправности те са длъжни незабавно да ги отстранят и да уведомят Министерството на енергетиката за това.

На второ място, за гарантиране на непрекъснатост на електроснабдяването операторът на електропреносната мрежа и операторите на електроразпределителни мрежи трябва да преустановят всички планови ремонти, които налагат временно преустановяване на преноса на електрическа енергия. Това не се отнася до аварийните ремонти, които се извършват, за да се възстанови прекъснатото снабдяване с електрическа енергия на потребителите.

Електроразпределителните компании на ЧЕЗ, ЕВН и ЕНЕРГО-ПРО реагираха незабавно и реорганизираха своята работа в съответствие със законовите изисквания. Плановите ремонти са преустановени, вниманието и капацитетът са насочени към бърза реакция при аварии и прекъсвания, както и към присъединяване на нови клиенти, които няма как да бъде отменени. Успешно бяха преодолените и пораженията по мрежите от закъснатата зима.

Реорганизация на клиентските центрове

Също така, за гарантиране на живота и здравето на хората центрове за предоставяне на информация и обслужване на клиентите на енергийните предприятия, извършващи снабдяване с електрическа и топлинна енергия и природен газ, са длъжни да въведат организация на работа при стриктно спазване на препоръките на Националния оперативен щаб.

Електроснабдителните дружества на ЧЕЗ, ЕВН и ЕНЕРГО-ПРО изчерпателно информираха за промените при отчитане и за начините на плащане. За радост, от преди години са въведени и все по-широко се използват многообразни начини за онлайн отчитане, информиране чрез електронна фактура и онлайн плащане. В условията на карантина това се оказва не само по-лесно, но и най-безопасно. Освен това съществува и удобна система за физическо плащане – многобройни центрове на електроснабдителните компании и на техни партньори. Налице е също детайлна информация за реорганизацията на работата на местата за плащане в съответствие с хигиенните и здравни изисквания.

Какво значи „сроковете на заплащане се променят от 10 на 20 дни“?

Един от текстовете на Преходните и заключителни разпоредби на Закона се отнася за сроковете за заплащане. Записано е, че „сроковете за заплащане, определени в общите условия по чл. 98а, ал. 2 от Закона за енергетиката на дължими суми във връзка със снабдяването с електрическа енергия на битови клиенти, се удължават от 10 на 20 дни“. И също така, че тези срокове може да бъдат променени с мотивирана заповед на министъра на енергетиката по предложение на Националния оперативен щаб при отчитане на финансовата стабилност на сектор „Енергетика“ с цел гарантиране на енергийната сигурност.

За да се разбере какви конкретни облекчения за домакинствата дава тази законова разпоредба, е най-добре да се погледне фактурата, която всяко домакинство получава от своя доставчик-съответното електроснабдително дружество (ЧЕЗ Електро, ЕВН Електроснабдяване, ЕНЕРГО-ПРО Продажби).

Фактурите се отнасят за консумираната електрическа енергия и съответно за дължимата сума за изтекъл едномесечен период. Разглеждаме примерна фактура, издадена на 9 април. Тя се отнася за дължими суми за консумирана електрическа енергия за отчетен период от 5 март до 1 април. Срокът за редовно плащане е от 9 април до 4 май.

Също така, фактурата съдържа предупреждение, че ако до десет дни след изтичането на крайния срок, а именно 4 май, не е постъпило плащане, доставчикът има право да преустанови електрозахранването – на 14 май 2020 г., след 8 часа.

С промените, въведени чрез цитирания по-горе текст от Преходни и заключителни разпоредби, именно този срок е удължен от 10, както е според общи условия, на 20 дни. От което следва, че в разгледания примерен случай, доставчикът ще има право да преустанови електрозахранването не на 14 май, а на 24 май 2020 г.

Графика - [С колко е удължен периодът за плащане на сметките.](#)

Сметките трябва да се плащат!

Както се вижда от графиката, след получаването на фактурата битовият клиент има на разположение 25 дни до посочения краен срок, за да изплати своето задължение за консумирана електрическа енергия. Ако това не стане, започва да тече визирият в закона 20-дневен срок, след което доставчикът получава право на преустановяване на захранването. Накратко, сумите за консумирана енергия за месец март, би трябвало да се платят в рамките на редовния краен срок до 4 май или с просрочие най – късно до 24 май.

Трябва да се подчертае, че преустановяването не настъпва автоматично. Първо, доставчиците напомнят на нередовните клиенти за техните задължения три дни преди законово установения срок за преустановяване. Второ, търсят варианти за разсрочване на плащанията по схема, съобразена със спецификата на всеки индивидуален случай.

Разбира се, всеки доставчик има своето ноу-хау и прилага многообразни и специфични подходи към клиентите. Важно е да се разбере, че и за тях, и за клиентите прекъсването на снабдяването се явява краен и нежелан вариант. Затова те търсят алтернативи, за да не се стига до там.

И накрая, да се върнем на въпроса, с който започнахме. С какво могат да помогнат потребителите в тази напрегната ситуация, за да има непрекъснато електроснабдяване в домовете, болниците и учрежденията?

Трябва да е ясно, че доставчиците няма как да имат финансови буфери. Те са само „касата“ и разпределят финансовия поток по цялата електроенергийна верига. Определените им от регулатора цени не включват нито лев за несъбрани вземания. Напротив, тяхно задължение е да доставят енергия, за която се плаща след повече от два месеца. Затова забавяне и трупове при плащанията незабавно ще разклатят финансовото здраве, после - стабилността на цялата електроенергийна система. А оттам до рискове пред националната сигурност няма дори една крачка. Затова трябва да сме наясно – услугата може да бъде сигурна само, ако си плащаме сметките.

От следния линк можете да свалите пълния текст на [публикацията в pdf формат](#).

✓ Павел Маринов: Сектор „Транспорт“ – стремително потъване, заради кризата

Павел Маринов е бивш областен управител на Бургас, директор на Институт за регионални стратегии и бивш съветник на министъра на транспорта 2006 – 2008 г.

Г-н Маринов, как ще се отрази кризата в транспортния сектор ?

Както навсякъде другаде – стремително потъване! Както се вижда, лекарите – епидемиолози, нямат еднакво мнение за предприетите мерки за неразпространение на вируса, но наложените ограничения в придвижването със сигурност ще нанесат непоправима вреда на икономиката. Няма как да се компенсира финансовия удар върху малкия бизнес, върху личните доходи на хората, няма да подмине и едрия капитал. Всички очакват държавата да помогне, същата тази държава, за която вече три десетилетия някои политици внушават, че трябва да се оттегли от всички дейности и да намали своето участие в реалния сектор на икономиката. Не само в сегашната криза виждаме, че държавата вече няма достатъчно ресурс и капацитет, за да реализира основни действия за справяне с кризисни ситуации, но дори няма отработени готови сценарии за това.

Как ще се възстанови системата на транспорта след кризата?

Подходът трябва да бъде комплексен – в процеса на възстановяване трябва да участват всички – държавата, общините и частния бизнес. Водеща роля трябва да има държавата, това значи, че икономиката трябва да има централно място в плана за възстановяването ѝ. Ако това не е така, резултатът от кризата ще доведе само до преразпределение на собствеността в различните сектори на бизнеса, без това да помогне за запълване на белите петна, които неминуемо ще се появят на икономическата карта на България.

Ролята на транспорта е възлова в този процес. Транспортната система е кръвоносната система на икономиката и тя трябва да функционира перфектно, да бъде основния инструмент на държавата в новите инициативи, на национално и регионално ниво. Незаменимостта на държавата е безспорна в изграждане на големи индустриални обекти. Имам предвид индустриални зони от комплексен характер, с въвеждане на нови технологии за производство, с минимум 20 годишен хоризонт на планиране. Планирането на дейността и изграждането на такива зони е сложен процес, защото в него имат участие много фактори а един от най-важните е транспорта, комуникацията, придвижването. Това се отнася не само за централната европейска транспортна мрежа – тя вече е факт и нейното изграждане се финансира от Европейските фондове. Важна е следващата крачка – изграждане на местната и регионална транспортна система, която да събуди местната икономика. Ние вече сме изостанали в този процес. От 14 години в България няма нито един нов значим транспортен проект, не сме довършили започнатите а други актуални за далечната 2006 г. дори не сме ги започнали.

Възстановяването след кризата трябва да започне чрез изграждане на нови интегрирани индустриални обекти, в пряка връзка с големите транспортни обекти – пристанища, летища и ЖП възли. Имам предвид не само логистични бази и складове, а производство.

Държавата може да има водеща роля в процеса за обединяване на Балканската транспортна система в единна логистична система, което ще сложи нашия регион на икономическата карта на Европа по друг начин.

Какви мерки ще трябва да бъдат предприети?

Няколко групи действия – някои допълнения в текстовете на Закона за обществените поръчки, Закона за концесиите, Закона за държавната собственост. Създаване на няколко нови иновативни подходи за структуриране и финансиране на стратегически обекти от национално и регионално значение. Възможно е да се наложи и реструктуриране на някои звена на управление за да се постигне по-висока ефективност на действията.

Важна е целта – да се активира икономиката, да се запазят и увеличат работните места, да се разшири хоризонта на планиране , както на бизнеса, така и в личния живот на всеки отделен човек.

✓ Паркирането в „синя“ и „зелена“ зона в София отново става платено от 21 април

Паркирането в "синя" и "зелена" зона в София отново ще стане платено след 21 април. Това стана ясно от думите на кмета на София Йорданка Фандъкова по БТВ= "До 21 април зоните остават безплатни, обсъждаме постепенното пускане на синя, а след това и на зелена зона", каза тя.

За месец март загубите на Центъра за градска мобилност от безплатното паркиране в зоните и продажбата на билети са 6 млн. лв. А 6.5 млн. лева са загубите на транспортните оператори заради намаления пътничкопоток, обясни кметът.

Припомняме, че от 13 март столичната община въведе безплатно паркиране в "синя" и "зелена" зона за времето на извънредното положение, което бе удължено до 20 март. Но натовареността на зоните достигна 100% в последните седмици и затова общината заяви, че ще преразгледа решението си за безплатно паркиране.

Започват засилени проверки в София за спазване на противоепидемичните мерки, като за това ще следят целият ресурс на СДВР и Общинска полиция, каза още Фандъкова. По думите ѝ 90% от софиянците спазват правилата, но мерките по пазарите не са дали желания резултат.

"Ще има санкции, трябва да сме безкомпромисни, защото неспазването на правилата застрашава околните", коментира тя и уточни, че ако се направи добра организация по пазарите, мерките ще бъдат преразгледани.

Фандъкова поясни, че по време на извънредното положение търговците по сергиите няма да плащат наем.

Заради неочакваните разходи за борбата с коронавируса общината ще се опита да спести 8 млн. лв. от ремонти на някои улици. Те обаче не са ключови пътни артерии, поясни Фандъкова, и посочи, че след Великден предстои ремонт на бул. "България".

Пари от бюджета на стратегически строителни обекти обаче няма да се взимат - като метрото, вътрешните рингове, Околовръстния път и детските градини, каза тя.

✓ Големите кредитори замразяват дългове на най-бедните държави за \$20 млрд.

Големите международни кредитори се споразумяха временно да отменят плащанията на вноските по дълговете на най-бедните страни тази година, за да им помогнат да преодолеят последиците от кризата с коронавируса, съобщи вчера френският финансов министър Брюно Льо Мер, цитиран от "Ройтерс".

Около 76 държави, 40 от които в Африка на юг от Сахара, имат право временно да спрат плащанията на вноски на обща стойност 20 милиарда долара от общо 32 милиарда долара, предназначени за обслужване на дългове тази година.

Споразумяхме се за мораториум върху плащанията по дълговете на равнище двустранни кредитори и частни кредитори за общо 20 милиарда евро, каза пред журналисти Льо Мер.

Правителствените кредитори, включващи не само Парижкия клуб, но и Китай, ще замразят вноски за 12 милиарда долара според споразумението, което трябва окончателно да бъде дооформено днес.

Частните кредитори се споразумяха на доброволна основа да удължат срока на плащане или да рефинансират дългове за 8 милиарда долара, уточни източник от френското финансово министерство.

От общите 32 милиарда долара задължения за тази година, оставащите 12 милиарда се дължат на международни кредитори, предимно Световната банка. Льо Мер призова тези организации също да се присъединят към инициативата.